

Jesenice dz
Novice

220040191,6

KNJIŽNICA JESENICE

COBISS

INTERNI INFORMACIJSKI ČASOPIS

ONI
N I C E

NOVICE

številka 6, junij 2004

Poština plačana pri pošti 4270 JESENICE

OBČINSKA KNJIŽNICA JESENICE
Trg Toneta Čufarja 4
4270 JESENICE

TISKOVINA

**Delovne skupine iz
PC Vroča predelava
zopet v finalu
za pokal "3i"**

KAZALO

stran 6

DOBRE VILE IN NUJNO ZLO ŽE TRETJIČ V FINALU POKALA 3i

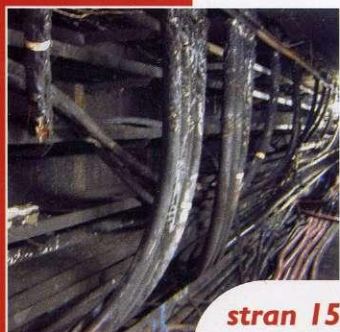
Letošnje tekmovanje za tradicionalni 3i pokal je že tretje zapored. Izkazalo se je, da je ta oblika nematerialne motivacije izredno učinkovita za spodbujanje sodelavcev k sodelovanju v sistemu stalnih izboljšav in inovacij, saj se tekmovalnost prenaša iz tovarne na športno polje - balinišče in obratno.

stran 10

Novi vidiki v izdelavi in predelavi avstenitnega nerjavnega jekla legiranega z molibdenom

Na podlagi različnih študij in zavzetega dela strokovnih sodelavcev Tima za debelo pločevino iz nerjavnih jekel, so bile uspešno uvedene nekatere tehnološke spremembe in izboljšave v izdelavi in predelavi avstenitnega nerjavnega jekla legiranega z Mo.

stran 15

IZPAD ELEKTRIČNE ENERGIJE IN KASNEJE POŽAR V RTP HVB OHROMIL PROIZVODNJO V ACRONIJU

V ponedeljek, 7. junija ob 11.24 uri je prišlo do izpada električne energije na celotnem področju Acronija. Po zaenkrat še neuradnih podatkih je bila vzrok za izpad nepravilna stikalna manipulacija v HE Moste, in sicer med izvajanjem redne letne revizije. Izpad je trajal približno 10 minut, nakar je bilo postopno ponovno vzpostavljeno napetostno stanje po posameznih odcepkih oz. obratih. Požar, ki je nastal v RTP HVB, je časovno sovpadal s tem izpadom in je bil posledica tega dogodka.

SLOVENSKI ŽELEZARJI NA JELOVICI

Za nami je že prvi pohod slovenskih železarjev - tokrat na Jelovico. Čeprav jo imamo tik pred nosom, skriva mnogo nam neznanih lepot. Predvsem pa je Jelovica z okolico tesno povezana z železarstvom. Na 101. pohodu se je kljub slabemu vremenu zbralo lepo število železarjev, katerih zadovoljni obrazi na fotografijah vabijo, da se jim pridružimo na naslednjih pobodih.

stran 32

Novice
Interni informacijski časopis
Acroni Jesenice

številk 6, junij 2004

uredniški odbor:
Ljubo Osovnikar,
Polonca Marjanovič,
Aleš Lagoja,
Lilijana Markež,
Nataša Karo
Alenka Kosmač

fotografije:
Tone Kelbl,
Lilijana Markež,
arhiv Acroni
arhiv Tiskarna
knjigovoznica Radovljica,
Muzej Jesenice

križanke in uganke:
Drago Ronner

oblikovanje in tisk:
Tiskarna knjigovoznica
Radovljica

Novice izhajajo enkrat
mesečno.

naklada: 2000

NESREČA NIKOLI NE POČIVA

Žal se je znani slovenski pregovor zopet uresničil. V ponedeljek, 7. junija, je požar, ki je bil posledica previsoke napetosti ob ponovnem vklopu po izpadu električne energije v PC Hladna predelava, ob neposredni veliki škodi povzročil tudi šestdnevno zaustavitev celotne proizvodnje Hladne valjarne. Veliko škode je bilo ugotovljene ob ponovnih zagonih posameznih linij in agregatov. Predhodna ocena poslovanja meseca junija je zaradi ugodnih tržnih razmer, ustrezne razlike med prodajnimi in nabavnimi cenami, visokega obsega in pravilne strukture naročil izkazala več sto milijonski mesečni dobiček, ki pa sedaj zaradi izpada proizvodnje ne bo dosegljiv. Neustrezní vklop električne energije pa je povzročil veliko škode in izpada proizvodnje tudi v ostalih delih Acronija.

Poslovanje je velikokrat sestavljeno iz nepredvidljivih dogodkov in kakovost podjetja je v tem, da nanje zna ustrezno in takoj ukrepati. Nastalo škodo bomo v skladu z zavarovalno pogodbo uveljavljali pri zavarovalnici, škodo, povzročeno z neustreznim vklopom, bomo uveljavljali pri dobavitelju električne energije, na nas pa je, da s tekočim in prihodnjim delom poizkušamo del izpadlega dobička nadomestiti. Izdelane ocene poslovanja za drugo polovico letošnjega leta so zelo pozitivne, odvisne pa so v največji meri od doseganja postavljenih ciljev glede obsega in strukture proizvodnje, kakovosti izdelkov in obvladovanja z gospodarskim načrtom postavljenih stroškov.

Izpad proizvodnje, ki je posledica višje sile, spravlja v poslovne težave tudi naše kupce, zato je potrebno z maksimalno angažiranim delom nadomestiti del teh količin v mesecih julij, avgust in september. Zaradi navedenega pričakujemo od zaposlenih, da se bodo prilagodili spremenjenemu režimu dela, prilagodili koriščenje dopusta in po potrebi delali tudi preko rednega delovnega časa.

Načrtovani remont jeklarne v začetku meseca septembra ob dejstvu, da bo vroča valjarna zaradi investicije v menjavo motorjev obstala šele 13. decembra za 23 dni, zahteva ustrezno zalogo odlitih slabov (min 15.000 ton) konec meseca avgusta in ustrezno količino izvaljane pločevine (35.000 ton v medfazi) sredi meseca decembra. Navedena cilja je možno doseči s kakovostnim delom v prihodnjih mesecih.

Zaključeni strateški naložbi v obnovljeno linijo za proizvodnjo gotovih – dinamov elektropločevin in dodatna vakuumsko naprava ob celi kopici drugih manjših naložb morata prinesiti učinke v tekoče poslovanje. Striktno izpolnjevanje postavljenih operativnih načrtov za prihodnje tri mesece je pogoj za nadaljevanje investicijskih aktivnosti in podpis pogodbe za dobavo nove linije za toplotno obdelavo debele pločevine, zato bomo v vodstvu podjetja storili vse za doseg postavljenih ciljev. Nagrajevali bomo dobro delo in ustrezno ukrepali v primerih, ko se dela slabo ali neodgovorno.

Glavni direktor
Prof. dr. Vasilij Prešern

Dober vodja je kot krmar – ključ 10 organizacija delovnega časa

Ali ste tudi vi med tistimi, ki vam sestanki »poberejo« veliko časa, čeprav to ne bi bilo potrebno? Ali vas jezi dejstvo, da so sestanki predolgi in da vedno nekdo zamuja? Če je vaš odgovor DA in če bi se vi kot sklicatelj sestanka temu radi izognili, si preberite spodnji prispevek.

Zakaj so sestanki pomembni?

Sestanki so izredno pomembni za usklajevanje sprememb, reševanje težav, uvajanje novih projektov, sprejemanje odločitev, izmenjave informacij, sodelovanja med različnimi področji dela... Sklicatelj sestanka mora sestanek voditi tako, da so le-ti gonilna sila komunikacije in dejanj, ne pa zmede in konfliktov.

Sestanki so lahko različnega tipa, in ker imajo različne cilje, jih je treba tudi različno voditi. Delavci v proizvodnji, ki se z delovodjem sestanejo vsak dan pred začetkom dela, da se dogovorijo o proizvodnji, imajo kratke sestanke. Namen njihovega sestanka ni reševanje zapleta, ta je že rešen, dogovoriti se morajo le o

Raziskava združenja American Management Association je pokazala, da so sestanki v povprečju le 50-odstotno učinkoviti. To pomeni, da gre vsak drugi sestanek v nič.

operativnih zadevah. Tak sestanek je kratek, vodja mora znati stvari povedati hitro in razumljivo, drugi pa morajo znati temu slediti in povedano razumeti. Nasprotno pa imajo sestanki, ki se jih udeležujejo managerji, drugačne

zakovitosti. To so srečanja, na katerih se rešitev šele išče, zato niso organizirani tako enosmerno (govorec - poslušalci), ampak timsko.

Dober vodja je kot krmar. Ni pomembno, kako dobra in velika je ladja, saj brez dobrega krmarja ne bo nikamor prišla. Uspeh torej ne tiči samo v ladji.

Osnovna oblika neuspešnega sestanka je sestanek, na katerem se sodelujoči ne dogovorijo nič drugega kot to, kdaj se bodo naslednjič sestali. Da bi se izognili temu, se vedno vprašajmo: ali je sestanek resnično potreben in kaj hočemo s sestankom doseči! Ne glede na vzrok sklicanja sestanka se je potrebno osredotočiti na tri faze: priprava, izvedba in spremljanje realizacije sklepov sestanka po končanem srečanju.

Priprava sestanka

Bistvo priprav na sestanek je točno določen in razčlenjen načrt sestanka. Sklicatelj sestanka mora sodelujoče vedno povabiti na sestanek pravočasno in pisno. **Jasno mora biti napisano, kakšna bo tema/e sestanka,** pa tudi njegovo **predvideno trajanje.** Na vabilo sestanka že lahko napišemo težave, ki jih bo potrebno na sestanku rešiti, tako da se udeleženci lahko vnaprej pripravijo. Znati moramo presoditi, koga bomo povabili na sestanek – navzoči naj bodo vsi odgovorni, a hkrati jih ne sme biti preveč (optimalna številka naj bi bila okoli 8 udeležencev).

Izvedba sestanka

Sestanek je potrebno začeti **točno**. Grdo razvado zamujanja sestanka lahko preprečimo tako, da sestanka ne skličemo ob polni uri, ampak ob npr. 8:10. Tako že med vrsticami poudarimo, da je potrebna točnost. Začetek sestanka mora biti jasen in učinkovit. Pojasni se **dnevni red, vzrok sklica, cilj ter čas trajanja sestanka**. S tem se da sestanku dinamika. Če imamo točno

odmerjen čas, lahko med sestankom opozorimo, koliko časa je še do konca in s tem nakažemo vsebinsko pospešitev. Ko udeleženec sestanka dobi besedo, naj bo

Naloga vodje razprave je, da usmerja sestanek k skupno zastavljenim ciljem.

- **KDO in s KOM** bo opravil posamezne naloge,
- **DO KDAJ** naj bo delo opravljeno,
- **KOMU** bo poročal o izvršitvi (ali: kdaj bomo preverili, ali so bile naloge opravljene, sklepi izvršeni).

Spremljanje realizacije sklepov je nujno potrebno, drugače sestanek ni dosegel svojega namena.

Sestanek poskusimo zaključiti s pozitivnim pristopom, saj so razprave lahko stresne. Po končanem sestanku je potrebno obvezno pripraviti zapisnik in ga posredovati vsem sodelujočim.

Nataša Karo

Vir:

http://www.e-izobrazevanje.com/clanek_nlp.php

<http://www.manager-on.net/index.php?clanek=153>, Katja Goljevšček

Gospodarski vestnik, november 2003, Kako učinkovito voditi sestanke, Mojca Drevenšek
http://pot.clovek.si/p_clanki.php?id=212, Revija POT/oktober--november 2002, David Ipavec

DOBRE VILE IN NUJNO ZLO ŽE TRETJIČ V FINALU POKALA 3i

Letošnje tekmovanje za tradicionalni 3i pokal je že tretje zapored. Izkazalo se je, da je ta oblika nematerialne motivacije izredno učinkovita za spodbujanje sodelavcev k sodelovanju v sistemu stalnih izboljšav in inovacij, saj se tekmovalnost prenaša iz tovarne na športno polje - balinišče in obratno. Prvo leto je ta pokal osvojila delovna skupina Zidarji 3 in ga je lani izročila sodelavcem Dobrih vil, ki so se letos, podobno kot Nujno zlo, že tretjič uvrstili v zaključne boje.

S prvim junijem so se zaključile letošnje kvalifikacije za 3i pokal, ki so jih uspešno prestale delovne skupine Čuki iz jeklarne ter Dobre vile, Kaskaderji in Nujno zlo iz vzdrževanja vroče valjarne. Kriterij za uvrstitev v finale je bil letos še enkrat ostrejši kot lani, zato nas toliko bolj veseli, da bomo tekmovanje lahko spravili pod streho že pred dopusti. Spodobi se, da naštejemo imena vseh sodelavcev, ki so po svojih najboljših močeh prispevali k uspehu svojih delovnih skupin:

Vodja: Uroš Novak
Člani: Izet Arslanovič, Branko Klavžar, Boštjan Kralj, Miro Mršič, Lazo Railič, Bogdan Stupar in Mile Tanasič, (Enes Sefič)

Vodja: Jože Sodja
Člani: Muhamed Burnič, Primož Janša, Ibro Jogič, Rado Kokalj, Senad Mehanič, Ajdin Mešič, Rok Rižnar, Domen Šimič, Milan Visenjak

Vodja: Adem Dizdarevič
Člani: Franjo Andres, Marko Bertancelj, Sanel Čehajič, Igor Gašpar, Damijan Hajdinjak, Senahid Karič, Janez Rekar, Ferid Selimovič, Vladimir Vidic, Boris Vojvodič

Vodja: Marjan Trstenjak
Člani: Bojan Babnik, Elvis Balič, Silvo Bradaškja, Branko Cerkovnik, Bogdan Cvijič, Mehmed Džafič, Franc Gašpar, Ljuba Gatej, Branko Gorišek, Slavko

Kajfež, Božidar Kramar, Milan Lango, Zvone Medja, Franc Papler, Franc Polajnar, Branko Polanc, Valentin Rezar, Roman Robič, Igor Rožanc, Leopold Selan, Metod Smolej, Boris Šket

Naj kot zanimivost navedem še nekaj statističnih podatkov. Delovne skupine, udeleženske finala pokala, so skupaj realizirale 133 izboljšav ali povprečno 2,6 na člana. Od tega je skoraj 49 odstotkov izboljšav na napravah in tehnoloških postopkih, 14 odstotkov na področju varnosti in zdravja pri delu, s preostalimi (37 %) pa so sodelavci vplivali na delovne pogoje oziroma kakovost svojega dela. Pa še nekaj, kar posebej bode v oči: vse delovne skupine so iz profitnega centra Vroča predelava.

Vsem uvrščenim v želji, da bodo v športnih bojih resnično uživali, iskreno čestitam.

Avguštin Novšak

3i pokal 2004		Kategorija izboljšave			Skupno število izboljšav	Število izboljšav na člana
		Varnost in zdravje pri delu	Izboljšanje dela in pogojev dela	Izboljšave naprav in tehnologije		
Delovna skupina	Čuki	9	16	3	28	3,5
	Dobre vile	6	7	13	26	2,6
	Kaskaderji	3	14	9	26	2,4
	Nujno zlo	1	12	40	53	2,3

VSI SMO ROJENI KOT INOVATORJI

Med pomembnimi lastnosti, ki so zahtevane v razpisih za vodilna in strokovna delovna mesta, inovativnost že od nekdaj zaseda vidno mesto. V razmerah neizprosne konkurenčnosti globalnega trga pa je postala lastnost, ki je zaželeno in celo pričakovana od slehernega delavca. Možnost, da bodo obstala, imajo samo podjetja, v katerih delavci ne hodijo na "šiht" le zato, da bi v ubijajočem dolgočasu od prvega do zadnjega v mesecu rutinsko izpolnjevali delovne naloge, ampak si skušajo to monotonost popestriti z ustvarjanjem nečesa novega.

Inovativnost je kot osebnostna lastnost slehernemu človeku položena že v zibelko, njena rast pa je odvisna od okolja odraščanja. Vsak otrok se rodi radoveden, kar je osnovna značilnost inovativnih. Drugo pomembno značilnost, pogum, okolje sčasoma bolj ali manj uspešno zatire oziroma ukalupi v še obvladljive in znosne meje drznosti. Tudi tretji značilnosti, vztrajnosti, okolje pogosto ne da možnosti, da bi se razvila v polni meri. Tu že v zgodnji fazi otroštva odigrajo najbolj negativno vlogo prav starši, ki otroku priskočijo na pomoč že ob najmanjšem spodrsrljaju ali neuspehu.

Odkrito si odgovorimo na naslednja vprašanja in spoznali bomo, da se nekje v podzavesti vsakega od nas skriva inovator:

1. Ali se kdaj vprašam, zakaj delam po utečenem postopku in kaj lahko storim, da bom delal bolje, ali samo slepo sledim navodilom nadrejenih oziroma predpisom?
2. Ali me je strah spregovoriti o svojih predlogih, ker
 - se bojim kritike, ocenjevanja, preverjanja,
 - ne znam prepričevati,
 - se bojim zavrnitve,
 - se bojim posmeha, zavisti,
 - se bojim zameriti nadrejenim, sodelavcem...?
3. Ali sem pripravljen o težavi razmišljati tako dolgo, da se dokopljem do rešitve? Ali sem pri realizaciji svoje zamisli ali dodeljene naloge pripravljen vztrajati, kljub predvidenim in nepredvidenim težavam, dokler ni delo zadovoljivo opravljeno?

preraste celo v trmo – zaradi ovir in neuspehov ne bodo nikoli odnehali. Te lastnosti jih običajno vodijo v individualnost, zaradi česar pogosto izpadejo kot neprijetni posebnosti. In kaj storiti, da nam življenja ne bodo grenili ti moteči posebnosti? Rešitev je sila preprosta: povečati je treba njihovo število tako, da bodo moteči posebnosti postali tisti, ki zdaj to niso.

Ne, sploh se ne šalim. Zgoraj smo ugotovili, da je vsak od nas potencialni inovator, treba je te naše skrite sposobnosti samo še potisniti na plano:

- Strogo sistematično razmišljanje je smotno le pri utečenih stvareh, ki tako razmišljanje dejansko zahtevajo. V drugih primerih bodimo sproščeni, neformalni, domiselni. Se spomnite prvega vprašanja?
- Za vsako težavo, ki jo rešujemo, poskušajmo najti več rešitev. Tako bomo spodbujali našo ustvarjalnost in razvijali našo inovativnost. (1. vprašanje)
- Če že sami ugotavljamo, da je naša zamisel nenavadna in drzna, jo, preden jo predstavimo drugim, raje prespimo in pustimo, da se začetno navdušenje malce ohladi. Tako se bomo izognili morebitnemu razočaranju. (2.

vprašanje)

- Razmišljajmo slikovito in uporabljajmo nazorne predstave. To bo pomagalo tako nam, kot sogovorniku. Ko se pripravljamo na predstavitev ideje, si predstavljajmo, o čem bo tekla beseda. Poizkusimo predvideti odziv poslušalca. Živo si predstavljajmo različne možnosti in se v svojih prizadevanjih osredotočimo na najbolj ugodno.

TRI ZLATA PRAVILA INOVACIJSKE DEJAVNOSTI		
VSI DELAVCI	ACRONI	VODILNI DELAVCI
Ne zatiskaj si oči pred problemi		Odkrivaj inovativne sodelavce
Poslušaj mnenje sodelavcev		Prisluhni inovativnim sodelavcem
O svojih idejah spregovori brez strahu		Spodbujaj inovativne sodelavce

(2. vprašanje)

- Svoje zamisli po možnosti predstavimo grafično, najpomembnejši parametri in ocene naj bodo numerične. Pri odločitvah vedno »prevagajo« oprijemljiva dejstva. (2. vprašanje)

- O svoji zamisli se najprej pogovarjajmo neformalno - čim bolj preprosto, jasno in razumljivo jo poskušajmo razložiti sodelavcu, ki o zadevi ne ve ničesar. Če jo bo razumel, pomeni, da smo na pravi poti. Lahko vam mimogrede pomaga še z domiselnim nasvetom, kritiko, predlogom. Ravno zato smo v Acroniju sistem stalnih izboljšav in inovacij zgradili na delovnih skupinah. In če stvari iz kakršnega koli razloga nismo pripravljeni razkriti nikomur, se lahko še vedno zatečemo v samogovor. (2. vprašanje)

- Verjemimo, da ni nič nemogoče in ne postavljajmo si sami ovir na poti do uspeha. Zgledujmo se po otrocih, ki poskušajo vsako stvar oblikovati, rešiti in narediti po svoje ter so se je pripravljeni navdušeno lotiti enkrat, dvakrat ali večkrat, ne da bi trepetali pred neuspehom. Šele če jim po večkratnem poskusu ne uspe, prosijo za pomoč. (3. vprašanje)

- Ne obupujmo nad zahtevnostjo težave in ne omalovažujmo svojega znanja, ampak raje premislimo, kaj o zadevi že vemo in kako bi z znanjem, ki ga imamo, prišli do rešitve. (3. vprašanje)

Novšak

SEZNAM KORISTNIH PREDLOGOV

EMŠKP	NAZIV REALIZIRANEGA KORISTNEGA PREDLOGA - MAJ 2004	PRIJAVA
DS Kaskaderji - PC VP / VV		
0779/04	Mazanje-polnitev zobatih sklopk del.valjc.z mastjo pred in za ogrođjem Blooming ter Edger fedrol	4.5.04
0780/04	Izpihovanje hladilne vode iz cevovoda in giblj.cevi.hlad.sistem na sekatorju debele plocevine	4.5.04
0798/04	Izpuščanje vode iz oljnega rezervoarja-oljna klet 1, oljni sistem B	24.5.04
0799/04	Ureditev lažjega in hitrejšega mazanja zobatih sklopk in ležajev-naprava za mazanje valjev	24.5.04
DS Nujno zlo - PC VP / VV		
0795/04	Odstranitev duo reduktorja in duo EM z Bloominga	24.5.04
DS Termiti - PC VP / VV		
0796/04	Osvetlitev merilne linije-sekator	24.5.04
DS Sončki - VP / VV		
0785/04	Knjiga (izdelava novih obrazcev) PREVZEM VLOŽKA	18.5.04
0786/04	Knjiga (izdelava novih obrazcev) HLADILNE HAUBE	"
0793/04	Knjiga (izdelava novih obrazcev) ZASTOJI ŽERJAVOV - VV	18.5.04
DS Veterani - PC VP / JE		
0787/04	Premestitev in preusmeritev napeljave za kable na tehtnicah na vozovih	18.5.04
0788/04	Zaščita livarja in servo motorja avtomatskega livarja in pomočnika med vlivanjem	"
0789/04	Prestavitev vtičnice za fajfo za merjenje temperature v vmesni ponovci	"
0790/04	Podest na vozu št. 1 za pomočnika livarja za vmesno ponovco	"
0791/04	Pokrovi na banjah na vmesnih ponovcah (zamenjava mrežastih in izdelava iz slabov 200mm)	"
0792/04	Olajšanje dela s podlogami za dvig zasil.banj in posledicno tudi prihranek pri ognjevdzdrž.materialu	18.5.04
DS VJ-1 - PC VP / JE		
0800/04	Namestitev dodatnega vklopnega kontaktorja za regulator merjenja temp.in jemanje prob iz peči	26.5.04
DS RAC-KO - Službe		
0801/04	Nova postavka OSNOVNA PLAČA	31.5.04
0802/04	Nova postavka OSNOVNA PLAČA - PRIPRAVNIK	"
0803/04	Elektronsko pošiljanje podatkov A DRUŽBI za dodatno pokoj. zavarovanje delavcev Acronija	"
0804/04	Elektronsko pošiljanje podatkov za kredite delavcev Acronija - Gorenjski banki	31.5.04
DS Optimisti - Službe		
0784/04	Prodaja valjavniške in kontilivske šlake	12.5.04
DS TOP Acroni - Službe		
0783/04	Izdelava računalniških tabel - "NAGRADE" oz. "ODKUP" za EMŠKP in EMŠII	10.5.04
DS Čebelice - Službe		
0764/04	Izdelava preglednice - finančno stanje podjetja	3.5.04
0765/04	Ureditev električnih kablov na oddelku kompenzacij	"
0766/04	Postavitev terminala na ustrezno višino na pisalni mizi	"
0767/04	Organizacija pridobitve in izobes slik na oddelku financ	"
0768/04	Vrednost odprtih postavk-kupci / tabela	"
0769/04	Izdelava tabele koncnega stanja različnih valut za tekoči mesec	"
0770/04	Izdelava tabele popravka vrednosti terjatev	"
0771/04	Specifikacija zapiranja terjatev - izdelava obvestila kupcem	"
0772/04	Izdelava tabele stanja zapadlosti za podjetje SUZ, d.o.o.	"
0773/04	Dopolnitev izpisa v KOPI za prometne kartice po zapadlosti	"
0774/04	Izdelava tabele stanja za podjetje Merkur KR	"
0775/04	Izdelava tabele stanja za podjetje Rotomatika Sp. Idrija	"
0776/04	Izdelava tabele podatkov za podjetje Alpos d.o.o., Šentjur	"
0777/04	Izdelava tabele za poročanje Banki Slovenije-službena potovanja v tujino	3.5.04
0782/04	Znižanje stroškov plač.prometa s tujino v Acroniju z uvedbo elektronske pošte (PROKLIK) na NLB	6.5.04
0797/04	Dopolnitev izpisa v KOPI-saldolista odprtih in zapadlih terjatev in obveznosti	24.5.04
DS Kranjske čebelice - Službe		
0778/04	Razvoj pločevin s povečano napetostjo tečenja iz jekel, legiranih z borom	4.5.04
DS Visoka napetost - Službe		
0781/04	Kombinirani podstavek za servisiranje VN stikal R. Končar in Minel	4.5.04

TOP-TEN LESTVICA

Tokrat je avtorjev, ki so prijavili dva ali več koristnih predlogov (KP), manj. Več je avtorjev z enim (1) KP, vendar jih zaradi velikega števila ne uvrščamo na lestvico.

Karmen Blatnik

Zap. št.	Priimek in Ime	Delovna skupina	Št. prijav
1.	LISIČ Meksud	Veterani	6
2.	HAJDINJAK Damijan	Kaskaderji	4
3.	NUHIČ Merima	Rač-ko	4
4.	EGGER Darja	Čebelice	3
5.	MIKLICH Anton	Sončki	3
6.	ŠTROS Bernarda	Čebelice	3
7.	VIDMAR Karmen	Čebelice	3

STARE AVTOMOBILE V RECIKLAŽO IN NE V NARAVO

S 1. majem 2004 je v Sloveniji začel operativno delovati sistem ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili, ki vsem lastnikom le-teh nalaga njihovo razgradnjo. To je tudi ena od pridružitvenih obveznosti Slovenije ob vstopu v EU. Spremembo narekuje direktiva EU o izrabljenih motornih vozilih (2000/53/EC), ki določa ravnanje z izrabljenimi motornimi vozili v vseh članicah EU in je za vse članice obvezujoča. To pomeni, da se od 1. maja noben avto, ki se ne uporablja več v cestnem prometu, ker je dotrajan in neprimeren za varno vožnjo oziroma toliko poškodovan, da popravilo in vožnja nista več mogoča, ne bo smel znajti na divjem odlagališču, avtoodpadu, v gozdu, ob reki ali potoku.

Po oceni Ministrstva za okolje, prostor in energijo v Sloveniji vsako leto nastane približno 50.000 izrabljenih motornih vozil. Povprečna starost voznega parka je nekaj manj kot sedem let, po pričakovanjih pa se bo še povečevala. Leta 2002 so inšpektorji za okolje evidentirali in pregledali 420 posamično zavrženih vozil in 17 lokacij, kjer je bilo nepravilno odloženih 2.100 izrabljenih motornih vozil. Podobno je bilo lani, ko so inšpektorji našli 700 posamično zavrženih vozil in štiri lokacije z dodatnimi 250 zapuščenimi vozili. Sistem bo deloval tako, da bo lastnik izrabljenega motornega vozila pred odjavo iz prometa dostavil vozilo na prevzemno mesto, na katerem bo pooblaščen predelovalec poskrbel za njegovo predelavo.

Postopek odjave izrabljenega motornega vozila bo potekal po naslednjih korakih:

- dostava vozila na prevzemno mesto, to od kraja bivališča zadnjega lastnika ne bo oddaljeno več kot 50 km,
- plačilo stroškov razgradnje – stroške bo začasno plačevala država in ti znašajo 21,1 SIT (brez DDV) na kg teže avtomobila. Z ureditvijo plačilnega sistema pa bodo obveznosti plačila stroškov prevzeli zadnji lastniki, in sicer za vozila kupljena pred 1. marcem 2003,
- potrdilo o razgradnji,
- odjava izrabljenega motornega vozila iz prometa.

Zaradi možnih škodljivih vplivov na okolje je v Uredbi o načinu, predmetu in pogojih opravljanja gospodarske javne službe ravnanja z izrabljenimi motornimi vozili določeno, da mora izvajalec pred predelavo iz izrabljenega motornega vozila odstraniti:

- amortizerje, če iz njih ni bilo izpuščeno olje,
- sestavne dele, ki vsebujejo azbest,
- akumulatorje,
- eksplozivna sredstva,
- dele, v katerih se nahaja živo srebro,
- olja, hladilno in zavorno tekočino, hladilno sredstvo, tekočino za čiščenje stekel,
- katalizator, uteži na kolesih,
- aluminijasta platišča, stekla, pnevmatike,
- velike dele iz umetnih snovi, katerih po drobljenju ne bi bilo mogoče ločiti tako, da bi se zagotovila njihova snovna predelava,
- kovinske dele, ki vsebujejo baker, aluminij ali magnezij, če jih pri drobljenju ni moč ločiti.

Da bo ta sistem deloval, je Vlada RS določila štiri izvajalce. Za Upravno enoto Ljubljana, Kranj, Škofja Loka, Radovljica, Jesenice, Litija, Zagorje ob Savi, Trbovlje in Tržič je to GET INŽENIRING d.o.o. Kresnice, za nas najbližja prevzemna mesta pa AVTO MOČNIK d.o.o. Kranj, AVTOCENTER VRTAČ d.o.o. Visoko in AVTO MONY d.o.o. Lesce. Dodatne informacije so na voljo na spletni strani Ministrstva za okolje, prostor in energijo www.gov.si/mop/.

Andreja Purkat

Novi vidiki v izdelavi in predelavi avstenitnega nerjavnega jekla legiranega z molibdenom

Na podlagi različnih študij in zavzetega dela strokovnih sodelavcev Tima za debelo pločevino iz nerjavnih jekel, so bile uspešno uvedene nekatere tehnološke spremembe in izboljšave v izdelavi in predelavi avstenitnega nerjavnega jekla legiranega z Mo. V veliko pomoč so nam tudi raziskave, ki jih izvajamo v sodelovanju z raziskovalci IMT v Ljubljani. Dela na tem področju ne zmanjkuje, vedno znova smo priča izzivom, s katerimi se dnevno spopadamo.

Teoretične osnove

Jekla s povečanim deležem Mo (molibdena) so zelo neugodna za preoblikovanje v vročem. Utrjevalni učinek molibdena, ki je zelo izrazit med vročim preoblikovanjem, je posledica izločanja precipitativ v obliki trdnih raztopin molibdenovih karbidov in molibdenovih nitridov. Ti v jeklu vplivajo na zakasnitev rekristalizacijskih procesov in posredno služijo kot kali za tvorbo razpok, ki se pojavljajo med vročo predelavo.

V avstenitnih nerjavnih jeklih legiranih z Mo statična rekristalizacija med procesom vročega valjanja zaostane, oz. poteka zelo počasi. Zaradi zaostajanja dinamične in predvsem statične rekristalizacije, se tok sile v materialu (ki je izrazito velik na robovih valjanca) zelo poveča, kar vpliva na deformacijsko utrjanje, ki povzroči nastanek inicial za tvorbo razpok na mejah kristalnih zrn. V kolikor pride do širjenja razpok po kristalnih mejah zrn, je kakovost površine debele pločevine neustrezna.

Poleg Mo imajo na vročo preoblikovalnost v jeklu velik negativen vpliv tudi nečistoče, kot so Pb (svinec), Bi

(bizmut) in Sn (kositer). Največji vpliv pa imata S (žveplo) in P (fosfor). Nečistoče imajo nizko temperaturo tališča, zato v jeklu niso zaželeni. Pri strjevanju taline prehajajo v evtektično komponento, ter ji na ta način znižujejo tališče. Tako dobimo na kristalnih mejah zrn strjeno fazo z nizkim tališčem. Z različnimi raziskavami je bilo ugotovljeno, da se da vpliv nečistoč na kakovost pločevine bistveno zmanjšati z dodatkom redkih zemelj (cerij - Ce in itrij - Y) med procesom izdelave jekla. Preizkusi so bili izvedeni z vročim upogibnim testom in testom vročega valjanja.

Konice krivulj na diagramu 1 predstavljajo zelo slabo razteznost materiala. V teh območjih se pojavlja največji delež površinskih razpok na površini vroče valjane pločevine. Krivulje, oziroma konice krivulj se začnejo ravnati ob zmanjšanju vsebnosti nečistoč v jeklu in popolnoma izginejo z dodatkom Ce in Y. Iz diagrama je razvidno, da je razteznost materiala zelo odvisna od deformacijske temperature. Pod temperaturo 1100°C se rezultat slabša.

Med procesom vročega preoblikovanja materiala kritično vlogo odigrajo fazne kristalne meje. Na stičiščih kristalnih mej se tvorijo razpočne iniciale, ki se brez izjeme širijo vzdolž kristalnih mej in imajo na material zarezni učinek. Metalografske raziskave avstenitnega nerjavnega jekla so pokazale, da je kakovost vročega preoblikovanja materiala, ob visokih silah valjanja, odvisna predvsem od deleža nečistoč in vključkov v jeklu. Na vroče preoblikovanje imata zelo negativen vpliv S in P. Znano je, da sta ta dva elementa površinsko zelo aktivna in slabita kristalne meje zrn. Pojav zasičenosti z

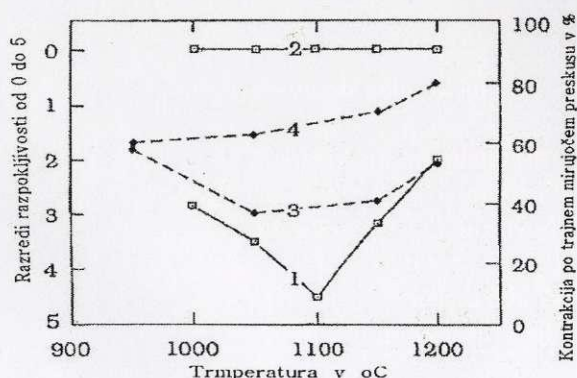

Diagram 1: Vpliv različnih vsebnosti S, P in Ce v jeklu, na pojav razpok med vročim preoblikovanjem

	S %	P %	Ce ali Y %
1	0,0030-0,0110	0,0070 – 0,0530	-
2	0,0030	0,0050	0,0030 (Ce)
3	0,0410	0,0020	-
4	< 0,0030	0,0060	0,0090 (Y)

deležem nečistoč v jeklu je lahko razložiti z nasičenostjo kristalnih mej zrn. Izraziteje se to kaže v primerih, ko je delež vsebnosti d - ferita nizek, takrat je treba razmerje vsebnosti nečistoč v jeklu obvezno spustiti na nižje vrednosti.

Statistični pregled

Za obdobje od leta 2001 do 2003 smo pregledali in analizirali izplene ter kemične sestave za različne vrste avstenitnega nerjavnega jekla legiranega z Mo, ki jih proizvajamo v Acroniju: SS2343 – legiran z žveplom, SS2343 - brez dodatka žvepla, X2CrNiMo17-12-3 in X2CrNiMo18-14-3.

Pri vrsti jekla SS2343 – legirani z žveplom je ob uvedbi vročega prevajanja slabov delež plošč s površinskimi napakami izrazito upadel (diagram 2). K izboljšanju kakovosti so močno pripomogle tudi uvedene tehnološke spremembe pri izdelavi jekla na VOD napravi. Talina se pred legiranjem žvepla dobro reducira.

Analizirano je bilo tudi feritno število (FN) v letu 2003. To je znašalo FN = 4,51 in se je gibalo v predpisanih mejah, ki so FN = 2 - 5,9. Če primerjamo FN za leto 2001, ko je FN = 6,09 in leto 2002 ko je FN = 5,69 vidimo, da se je feritno število zmanjšalo, kar je gotovo veliko pripomoglo k večji kakovosti.

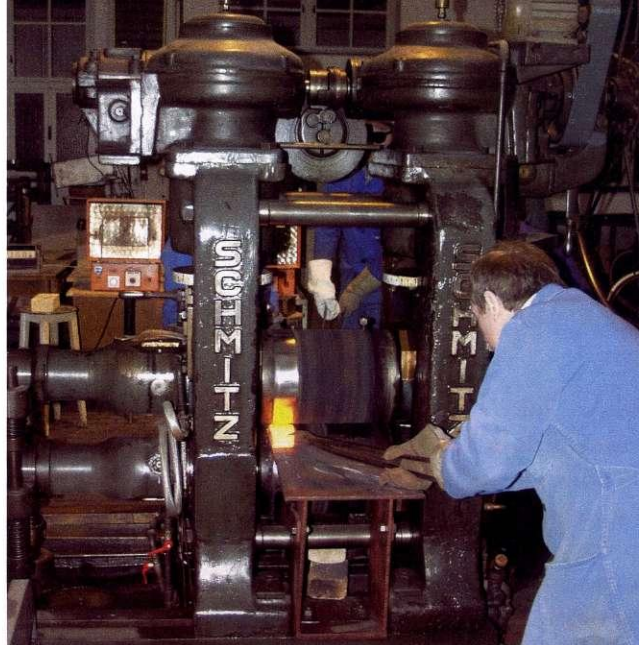
Diagram 2: Primerjalna analiza reklamacij za leti 2001, 2002 in 2003.

Podobni dobri rezultati so zabeleženi tudi pri drugih sorodnih vrstah jekla. Pri vrsti jekla X2CrNiMo 18-14-3 je delež internih reklamacij iz 35,49 % v letu 2002 padel na le 0,79 % v letu 2003. Pri vpeljavi nove vrste jekla X2CrNiMo 17-12-3 pa je znašal le 2,00 %.

Preizkusi vročega preoblikovanja

V sodelovanju z raziskovalci na IMT – v Ljubljani smo izvedli vroče natezne preizkuse in preizkuse valjanja klinastih vzorcev na vrstah jekla X2CrNiMo 17-12-3 in X2CrNiMo 18-14-3.

Vroče valjanje klinastih vzorcev na valjavskem ogrođju Schmitz na IMT v Ljubljani

Predvsem iz preizkusov valjanja klinastih vzorcev se da zaključiti, da so jekla s povečanim deležem Mo (X2CrNiMo 18-14-3) bolj podvržena k zakasnitvi pojava dinamične rekristalizacije v materialu. Posledica so bistveno slabše preoblikovalne lastnosti v vročem. Preoblikovalnost se izboljša če ima material čas za potek dinamične in statične rekristalizacije. To pa je v praksi zelo težko doseči, zaradi tehnologije vročega valjanja in tehničnih omejitev valjarskih naprav.

Na podlagi analiz in rezultatov raziskovalne naloge smo se odločili, da z raziskavami na tem področju nadaljujemo.

Celotno poročilo raziskovalne naloge T.18-001.03-14 Raziskava preoblikovalne sposobnosti v vročem za avstenitna nerjavna jekla legirana z Mo si lahko ogledate v knjižnici oz. v službi Standardizacije Acronija.

Stane Jakelj

Stane Jakelj: "Raziskovalno delo me veseli."

Stane Jakelj je v Novicah predstavil že več raziskovalnih nalog. Tokrat smo izrabili priložnost, da nam pove o sebi kaj več. Delovno kariero je začel v Fipromu kot tehnolog v Žičarni, kjer je bil zaposlen 5 let. Že kot tehnolog je veliko sodeloval z raziskovalci. Njegova velika želja je bila, da bi se tudi sam zaposlil v raziskovalnem oddelku. Leta 2001 je prišel v Acroni na raziskovalni oddelke v raziskovalni tim za nerjavna jekla. Pravi, da je imel srečo, ker je prišel v zelo dobro ekipo, ki mu je pomagala pri uvajanju na novem delovnem mestu. Uspešen pa ni le na raziskovalnem področju. Ljubiteljsko se ukvarja z gledališčem. Že nekaj časa je zelo aktiven v amaterski gledališki skupini v domačem kraju, Kranjski Gori. Zelo veliko mu pomeni družina, ki ji nameni preostali prosti čas.

V Novicah si predstavil že več raziskovalnih nalog. Kako poteka delo na raziskovalni nalogi. Ali se tudi praktično lahko izvajajo preizkusi vroče predelave?

Naloge se določijo na začetku raziskovalnega obdobja. Izdela se predlog in načrt raziskav glede na problematiko, s katero se srečujemo, ko gre za nov proizvod se oprdeli tudi smer

Med predstavitvijo izsledkov zadnje raziskovalne naloge.

razvoja. Če je predlog s strani posloводства potrjen, se naloga začne izvajati. Jaz najprej zberem veliko literature iz različnih virov (iz strokovne knjižnice, strokovnih revij, spletnih strani), in poskušam ugotoviti, kako se s tovrstno problematiko spopadajo in srečujejo drugod po svetu. Trenutno so predmet mojih raziskav avstenitna

nerjavna jekla, legirana z molibdenom, ter predelava le-teh. Dognana dejstva primerjam z našimi razmerami, analiziram odstopanja ter predlagam spremembe, ki bi nam lahko prinesle boljše rezultate. Konkretno pri tej nalogi smo se povezali z IMT v Ljubljani kjer se izvajajo praktični poskusi vročega valjanja in vroči natezni poizkusi. Sami nimamo ustreznih laboratorijskih naprav in opreme, da bi te preizkuse lahko izvedli. Za izvajanje takšnih poskusov se zahteva specifična in precizna tehnična ter inštrumentalno-merska oprema, ki pa cenovno kotira zelo visoko. Tudi na IMT se srečujejo s pomanjkanjem tovrstne vrhunske opreme, toda z obstoječimi napravami ae da do neke mere simulirati dejanske tehnološke procese.

In koliko časa traja raziskovalna naloga?

Eno leto. Po enem letu je potrebno prikazati izsledke raziskav - to se pravi izdelati zaključno poročilo, v katerem je obravnavana celotna problematika, so zajete meritve ter podani zaključki in usmeritve za nadaljnje delo. Če se ugotovi, da bi bilo dobro raziskavo nadaljevati, oziroma razširiti, se določi nova naloga, ki je nadgradnja prejšnje. Lani sem raziskoval avstenitna nerjavna jekla legirana z žveplom, pri čemer se je pokazala potreba po bolj natančnih raziskavah vročega preoblikovanja za avstenitna nerjavna jekla, legirana z molibdenom. Tako smo z raziskavami nadaljevali in razširili krog spoznanj. Za naslednje raziskovalno obdobje načrtujemo nadgradnjo obstoječih raziskav in analiz na teh vrstah jekla.

Raziskav najbrž ne delaš sam. Koliko ljudi ali bolje strokovnjakov pa sodeluje v takšnem timu?

Sodelujemo vsi, ki se ukvarjamo s problematiko nerjavnih jekel, to se pravi: tehnologji v obratih, raziskovalci in kontrola. Vodja našega tima je ga. Alenka Kosmač. Sestajamo se tedensko in problematiko celostno obravnavamo. Omeniti moram tudi zelo uspešno delo komisije za nerjavno debelo pločevino. V tej komisiji se redno tedensko sestajamo in sproti rešujemo nastalo problematiko ter poskušamo analizirati in odpravljati vzroke nastanka napak na ploščah nerjavne debele pločevine. V okvir tima se vključujejo tudi raziskave in izsledki, ki izvirajo iz raziskovalne naloge. Tu se oblikujejo smernice in analizirajo različni pogledi za nadaljnji potek raziskav.

V okviru raziskovalne naloge v veliki meri in zelo uspešno sodelujemo tudi s timom raziskovalcev iz IMT-ja v Ljubljani.

Kaj pa v primeru reklamacij materiala ali težav v proizvodnji. Ali raziskovalci pripravite tehnološka navodila, predpise?

Navodila in predpise pripravljamo usklajeno s tehnologijo v obratih. V primerih reklamacij jim pomagamo z metalografskimi in statističnimi analizami ter strokovnimi nasveti in izsledki za posamezne vrste jekel.. Na sestanku tima se na osnovi vrste problematike

dogovorimo, katere dele naloge bo prevzel vsak posameznik.

Na oddelku imate veliko strokovno knjižnico. Je še vedno aktualna ali je zdaj bolj uporaben svetovni splet?

Knjižnica nam zelo veliko koristi. Mnogo strokovne literature najdemo v njej. Poiskati pa nam jo pomaga tudi knjižničarka, saj je naša knjižnica povezana z drugimi strokovnimi knjižnicami doma in v tujini.

Greste raziskovalci tudi na kakšno ekskurzijo v drugo podjetje ali v tujino v zvezi z raziskovalno nalogo?

Udeležil sem se že konference za nerjavna jekla, vsako leto imamo strokovno srečanje v Portorožu, kjer si lahko izmenjamo mnenja in izkušnje, v kakšni podobni tovarni pa še nisem bil.

Kolikor vem, nisi samo dober raziskovalec. Poješ v pevskem zboru, igraš v Ta bol' teatru. Še o tem nam kaj povej.

Pojem nič več. Zbor Jubilate, katerega član sem bil zadnja leta, je začasno prenehal z delovanjem, ker ni bilo mladih pevcev. Pel sem tudi v moškem in mešanem pevskem zboru, a sem pred dvema letoma vzel odmor, ki še vedno traja. Časovno se mi ne izide. Igram pa še. Poleg tega sem aktiven v upravnem odboru kulturnega društva, svetnik v krajevni skupnosti in član sveta staršev v Osnovni šoli Kranjska Gora.

Igralska skupina je precej aktivna. Veliko tudi gostujete in imate gledališki abonma.

Skupina Ta bol' teatr deluje v okviru Kulturno prosvetnega društva Josip Lavtižar. Kranjska Gora. Letos praznuje društvo 10. obletnico. Februarja smo spravili pod streho šesto gledališko predstavo pod vodstvom režiserke Metke Dulmin, ki je režirala tudi vse ostale predstave. Šteje dvajset aktivnih članov, od tega jih kakšnih deset sodeluje pri eni predstavi. Število je odvisno od posamezne predstave.

Repertoar so pretežno komedije, zadnja pa je bila drama. Vse predstave so bile dobro obiskane. Skoraj z vsako prestavo smo bili povabljeni na kakšen festival. Sodelovali smo na Linhartovih dnevih amaterskih gledališč ter na Dnevih gorenjskih komedijantov. Z zadnjo predstavo gremo na Poletni festival amaterskih gledališč v Ajdovščino. Vsako leto organiziramo v sodelovanju z občino v mesecu novembru Lavtižarjeve dneve. To so kulturni dnevi, ki trajajo en teden. Takrat tudi povabimo kakšno bolj priznano gledališko skupino. V tem času se poskušamo dotakniti tudi aktualn tematike v občini, lani je bil to dom za ostarele. Preteklo sezono smo prvič uvedli gledališki abonma, v katerega je vključenih pet predstav. Dogajalo se je, da smo povabili v goste kakovostno gledališko skupino, dvorana pa je bila skoraj prazna. Z abonmajem smo to težavo odpravili, saj se je v abonmajsko sezono 03-04 vključilo kar 85 abonentov, dvorana pa ima 120 sedežev. Za našo občino je to veliko. Precej sodelujemo tudi z gledališči po Sloveniji, gremo k njim v goste in obratno. Izvajamo tudi recitale ob različnih priložnostih. Najbolj se mi je vtisnil v spomin recital pod Okrešljem v spomin na preminule gorske reševalce.

Se vam tudi poleti kaj dogaja glede na to, da je Kranjska Gora turistični kraj?

Seveda se dogaja. Vsako leto pripravimo proslavo ob dnevu državnosti, sodelujemo na občinskih proslavah. Za otvoritev turistične sezone vsako leto pripravimo zabaven program.

Bližajo se dopusti. Imaš kakšne načrte?

Ja, zdaj sem malo bolj miren, ker se bliža zaključek raziskovalne naloge - to je predstavitev. Konec oktobra bom sodeloval na konferenci o kovinah in materialih v Portorožu s

predavanjem in plakatom na to temo. Čakata me že dve novi raziskovalni nalogi. Ena je nadaljevanje te, ki je predstavljena v tej številki Novic, druga pa je razvoj jekla za katalizatorska navitja. Na kulturnem področju proslava, ki je moje režisersko delo in jo tudi sam vodim. 5. julija gremo na festival v Ajdovščino. In potem gremo z družino na morje, na Vis. Tega se zelo veselim.

To zadnje je bilo izrečeno s posebnim poudarkom. Ti družina veliko pomeni?

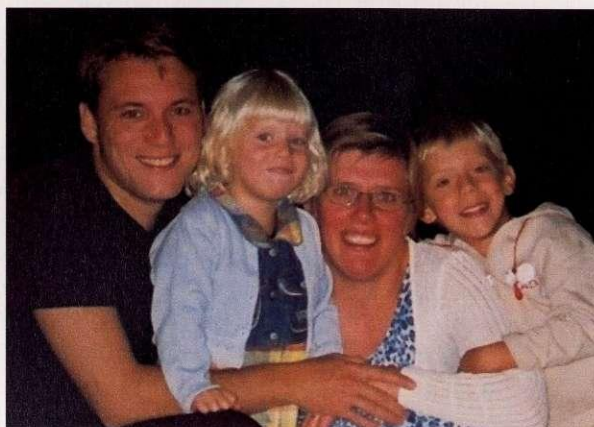
Zelo veliko. Z ženo imava dva otoka. Sin je star šest let, hčerka pa je dopolnila štiri leta. Z njima se veliko ukvarjam. Večkrat jih vzameva s seboj tudi v gledališče.

Tudi režiraš? Te to veseli?

Nekoliko tudi, če mi čas dopušča. Veliko tega sem se naučil od režiserke Metke.

Recital pod Okrešljem.

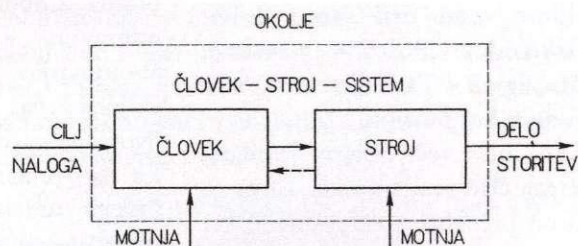

Družina Jakelj.

Stane, še veliko uspešnih raziskav, predstav in povabilo, da kdaj zamenjaš Boruta za odprtje razstave v Acroniju.

**ČLOVEKOVA
PSIHA IN
TEHNIČNI
NAPREDEK**

neposredno sploh ne vpliva več na človeka. Naša duševnost si posledic napredka kratko malo ne more predstavljati. Mnogi problemi sodobnega sveta izvirajo iz naše nesposobnosti, da bi dogajanje dojeli. Zato lahko iščemo opravičila za naše ravnanje in se lahko izognemo odgovornosti. Na slovenskih cestah umre vsak dan kakih deset ljudi, to je nekaj sto na leto. Tega števila v bistvu ne moremo povsem dojeti. Z njim smo sprijaznjeni, kot da bi bilo samo po sebi umevno, razen če je med žrtvami tudi kdo, ki ga imamo radi. In vendar so vse žrtve pravzaprav nepotrebne.

Sistem človek-stroj-okolje je v zanimivem prispevku s širšim vpogledom prikazan v knjigi Kako deluje človekovo okolje? (Tehniška založba, 1987) z naslovom "ČLOVEKOVA PSIHA IN TEHNIČNI NAPREDEK":

Kakšni so lahko zaključki takega razmišljanja? Možna sta dva načina, s katerima bi lahko premostili prepad med naraščajočo kompleksnostjo tehnike in z njo povezane industrije ter človekovimi psihičnimi sposobnostmi. Ali se bo človek prilagodil tehničnim novostim ali pa bo treba stopnjo tehničnega razvoja tako prilagoditi, da ga bomo še obvladali in zanj tudi odgovarjali. Prva možnost je praktično izključena. Sto tisoč let se je človek razvijal v socialnem in tehničnem okolju, ki je bilo majhno, domače in ga je lahko vodil. Prilagoditev življenju v taki skupnosti je naša dediščina. Šele v zadnjem času, ki je le izredno kratek del našega razvoja, je človek prišel na nasprotje z rezultati lastne dejavnosti, ki je vodila no nastanka nadstruktur. Z biološkega stališča ni mogoče, da bi se človek samo v nekaj generacijah tako spremenil, da bi jim lahko zagospodoval. Ostaja nam torej le druga možnost: tehnično – industrijske enote se bodo morale prilagoditi človeku. Za to bomo morali poskrbeti sami. Potrebno je, da ima človek odnos do vsega, kar proizvaja; prav tako pa mora biti sposoben, da vedno ovrednoti posledice svojega ravnanja v sedanjosti in v prihodnosti."

Franc Pintar

IZPAD ELEKTRIČNE ENERGIJE IN KASNEJE POŽAR V RTP HVB OHROMIL PROIZVODNJO V ACRONIJU

V ponedeljek, 7. junija ob 11.24 uri je prišlo do izpada električne energije na celotnem področju Acronija. Po zaenkrat še neuradnih podatkih je bila vzrok za izpad nepravilna stikalna manipulacija v HE Moste, in sicer med izvajanjem redne letne revizije. Izpad je trajal približno 10 minut, nakar je bilo postopno ponovno vzpostavljeno napetostno stanje po posameznih odcepkih oz. obratih. Požar, ki je nastal v RTP HVB, je časovno sovpadal s tem izpadom in je bil posledica tega dogodka. Gasilci so v nekaj minutah prišli na mesto požara in začeli z gašenjem. Ob požaru se je sprostila ogromna količina dima in zato so bili vsi ljudje odstranjeni iz obrata. Pred tem je bilo na posameznih proizvodnih agregatih vzpostavljeno stanje, ki je preprečilo nastanek dodatnih okvar oz. poškodb.

Ogenj je uničil vso opremo v stikališču, kar pomeni vse dovodne in odvodne kable, 27 stikalnih celic in ostalo visokonapetostno opremo.

Takoj po ogledu so sodelavci Energetike Acroni in vzdrževalci nizkonapetostnih naprav HVB pristopili k sanaciji stanja, in sicer v sodelovanju z družbo Esotech. V najkrajšem možnem času je bila izvedena začasna

sanacijska dela, popolna sanacija pa bo trajala še več mesecev.

HVB je ponovno dobila elektriko v petek, 10. junija, ter po 14.00 uri začela s postopnim zagonom proizvodnje, za vzpostavitev normalne proizvodnje pa je bilo potrebno še nekaj dni.

Iz te razdelilne postaje je napajana tudi upravna stavba, zato je iz obratovanja izpadel glavni računalnik, kar je imelo za posledico ustavitev odpreme TVT in PDP ter vseh ostalih oddelkov, ki so povezani v sistem.

Vse visokonapetostne naprave, prav tako omenjeno stikališče, so vzdrževane in redno pregledovane, za kar zadnji dve leti skrbi visoko strokovno usposobljena ekipa Acronija, nadzor nad tem pa vrši republiški inšpektor.

Ob izpadu je prišlo poleg požara tudi do okvar v drugih obratih, v katerih dovod električne energije ni v nobeni povezavi s Hladno valjarno. Okvare so predvsem na napravah, ki so občutljive na prenapetosti, kot je razna računalniška oprema – deli procesnih računalnikov, krmiljenja ipd. (posamezne kartice).

Popolna ocena vse škode še ni narejena, vsekakor pa ne bo majhna.

Dušan Novkovič

23. Redna seja skupščine

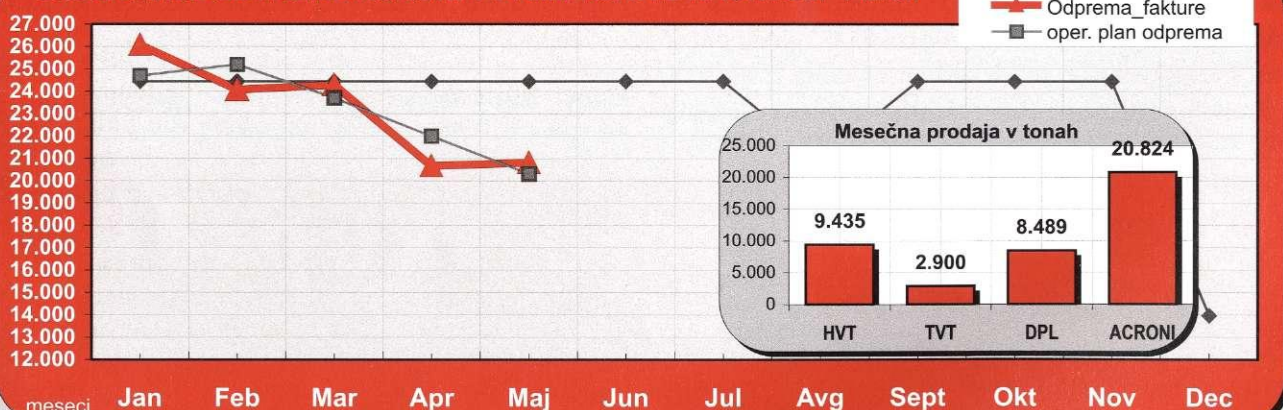
Dne 8. junija 2004 je bila na sedežu družbe 23. redna seja skupščine družbe. Skupščine sta se udeležila oba člana skupščine, predsednik g. Tibor Šimonka in g. Boris Pesjak. S strani posloводства pa so bili prisotni glavni direktor prof. dr. Vasilij Prešern, namestnik glavnega direktorja g. Ljubo Osovnikar in tehnični direktor g. Branko Banko, ter ga. Polonca Marjanovič, direktorica financ in ekonomike ter ga. Petra Filipič Špiler, pravna svetovalka. Razprava na skupščini se je v glavnem nanašala na obravnavo letnega poročila, poslovnega poročila za obdobje 1—4 s podrobno oceno junija – avgusta. Skupščini družbe je bilo predloženo tudi poročilo o tehnično tehnoloških težavah v proizvodnji nerjavne debele pločevine in o izvedenih ukrepih. Pri obravnavi te točke sta oba člana skupščine izrazila zaskrbljenost zaradi doseženih poslovnih rezultatov, in poslovodstvu naložila, da je dolžno izvesti vse potrebne ukrepe za doseg ciljev, ki so bili zastavljeni v aktualnem gospodarskem načrtu. Skupščini je bila podana tudi informacija o izvajanju aktivnosti v zvezi z investicijo v Linijo za toplotno obdelavo v PC PDP, skupščina pa bo dokončno soglasje na izvedbo le-te dala v mesecu septembru, pod pogojem, da bo družba izkazovala 500 mio SIT dobička. V nadaljnjih točkah je bilo obravnavano še stanje in nameravana investicija v posodobitev informacijskega sistema, obnova in najem novih kreditov ter podano poročilo o požaru v HVB.

Petra Filipič Špiler

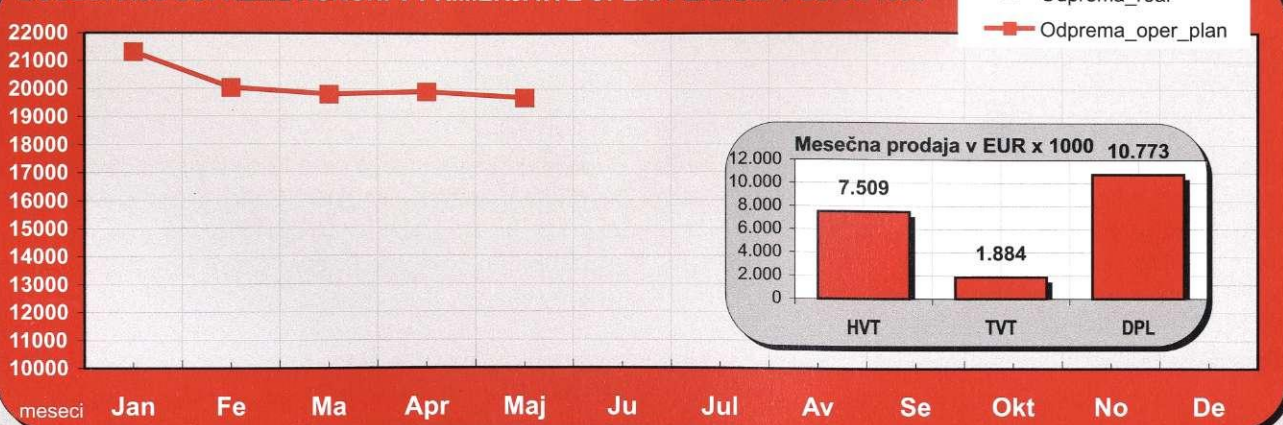
POSLOVANJE V MAJU

	NERJAVNA			JEKLA ZA ELEKTROPLOČEVINO						MALOOG LJ. in			KON.LEGIR. in			SKUPAJ		
	JEKLA			DINAMO			ELMAG			NAVAD. KON. JEK.			JEKLA za POBOLJ.					
	realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan		realiz.	plan	
	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%	ton	ton	%
JEKLARNA , PROGA																		
JEKLARNA	5.434	5.940	91	6.525	8.960	73	4.871	3.100	157	11.525	12.400	93	2.732	2.100	130	31.087	32.500	96
VALJARNA	6.075	6.220	98	5.362	7.300	73	3.124	2.600	120	9.051	7.780	116	2.121	2.100	101	25.733	26.000	99
IZDELKI ...PROIZVODNJA																		
HVT	1.562	1.500	104	5.490	5.670	97	1.642	1.630	101	135	100	135	785	800	98	9.614	9.700	99
TVT	210	200	105							2.145	2.200	97	358	300	119	2.713	2.700	100
DPL	3.406	3.200	106							4.094	4.000	102	801	700	114	8.301	7.900	105
ACRONI	5.178	4.900	106	5.490	5.670	97	1.642	1.630	101	6.374	6.300	101	1.944	1.800	108	20.628	20.300	102
IZDELKI ...ODPREMA v tonah																		
HVT	1.436	1.500	96	5.247	5.670	93	1.763	1.630	108	164	100	164	825	800	103	9.435	9.700	97
TVT	254	200	127							2.198	2.200	100	448	300	149	2.900	2.700	107
DPL	3.550	3.200	111							4.166	4.000	104	773	700	110	8.489	7.900	107
ACRONI	5.240	4.900	107	5.247	5.670	93	1.763	1.630	108	6.528	6.300	104	2.046	1.800	114	20.824	20.300	103
IZDELKI ...ODPREMA v EUR x 1000																		
HVT	3.127	3.333	94	2.726	2.953	92	765	707	108	93	52	177	569	562	101	7.509	7.932	95
TVT	580	391	7							1.081	1.084	57	222	163	53	1.884	1.638	19
DPL	8.358	7.815	72							1.976	1.890	65	444	419	39	10.773	10.124	55
ACRONI	12.065	11.539	105	2.726	2.953	92	765	707	108	3.149	3.026	104	1.234	1.144	108	20.310	19.694	103

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z NAČRTOM v tonah

DOSEGANJE ODPREME ACRONI V PRIMERJAVI Z OPER. PLANOM v EUR x 1000

Proizvodnja v maju

5. maja se je zaključil nujno potreben remont potisne peči. Finalna Profitna centra sta se v začetku meseca soočala s stalnim pomanjkanjem vložka in neoptimalno proizvodnjo. Proizvodnja končnih proizvodov za naše kupce je znašala 20.628 ton, kar je malenkost čez načrtovano proizvodnjo, odprema pa 20.824 ton izdelkov.

Profitni center Vroča predelava

V Jeklarni smo izdelali 31.087 ton dobrih slabov, kar je za 3,2 odstotka več od gospodarskega načrta, vendar za 4,4 odstotka manj kot smo visoko načrtovali z operativnim načrtom. Največ motenj v proizvodnji je še vedno na vakuumski napravi. Pogosto je prihajalo do izpada parnega kotla, težav z regulacijo loput, ejektorjev ter kisikovega kopja. Na napravi za kontinuirno vlivanje smo imeli prodor med vlivanjem po šestih metrih vlite žile, kar nam je povzročilo 22 ur zastoja, prav tako pa smo imeli težave s segmentom št. 11. Skupno je bilo vlitih 31.606 ton, kar je zadovoljiv rezultat, vendar je bilo zaradi že opisanih težav na debeli pločevini v preteklih mesecih odpisano 519 ton proizvodnje zaradi izmeta.

V Vroči valjarni je bilo izvaljano 1,6 odstotka izdelkov nad načrtovano proizvodnjo 26.000 ton, vendar je šlo v izmet 685 ton, tako da je proizvodnja Vroče valjarne 25.733 ton dobrih vroče valjanih trakov in pločevine. Poleg te redne proizvodnje je bilo še vmesno prevajano 528 ton slabov.

Omenjen rezultat proizvodnje valjarne lahko ocenimo kot dober, glede na dejstvo, da je valjarna začela z rednim delom po remontu šele šestega maja. Po zaključenem remontu potisne peči je prišlo do porušitve betonske obloge dna izenačevalne cone. Sanacija nastalega stanja je povzročila zamik začetka valjanja. Namesto načrtovanega začetka obratovanja valjarne 4. maja pozno popoldne se je valjarna začela vrteti 32 ur kasneje.

Večji zastoj valjarne in s tem izpad proizvodnje je nastal še 21. in 22. maja, ko je prišlo do okvare elektromotorja za hidravliko na blumingu. Iskanje napake in popravilo je trajalo dobrih 16 ur. Zaradi remonta v začetku maja se je obnovila zaloga slabov, tako da je po šestih mesecih kroničnega pomanjkanja vložka valjarna zopet obratovala nemoteno.

Profitni center Predelava debele pločevine

Obseg proizvodnje debele pločevine smo v maju načrtovali nekoliko nižje zaradi remonta potisne peči v PC VP. V prvi polovici meseca je bila proizvodnja le 2.500 ton končnih izdelkov zaradi slabe kakovosti nerjavnega vložka še iz prejšnjega meseca in pomanjkanja vložka.

Kljub zelo nezavidljivi situaciji sredi meseca nam je uspelo z veliko angažiranostjo in dodatno organiziranostjo dela načrt celo preseči za 5 odstotkov, z 8.300 ton gotovih izdelkov. Zelo pomembno pri tem je bilo bistveno izboljšanje kakovosti nerjavnega vložka v drugi polovici maja in neprekinjeno ter zelo produktivno obratovanje naprav za toplotno obdelavo v PC PDP.

Večjih nepredvidenih zastojev razen pomanjkanja vložka (predvsem v oddelku OTOP) nismo beležili. V začetku meseca smo neobratovanje izkoristili za remonte na Drever peči, Sack liniji ter za sanacijo lužilne banje 2.

Dosežen izplen v maju je z 87,8 odstotka višji od načrtovanega za 0,1 odstotka. Pri konstrukcijskih jeklih smo zaostali za načrtovanim izplnom za 0,2 odstotka, legiranih in poboljšanih pločevinah za 0,9 odstotka, pri nerjavnih jeklih pa je bil izplen presežen za 1,1 odstotka.

Profitni center Hladna predelava

Dosežena proizvodnja HVT je znašala 9.622 ton, kar je 78 ton manj od načrtovane. Celoten izpad je posledica nižje proizvodnje diname, in sicer zaradi težav na liniji CRNO. Pri ostalih vrstah jekel so načrtovane količine rahlo presežene.

Pri proizvodnji TVT je bil postavljen relativno nizek načrt (2.700 ton) in je bil presežen za 20 ton. Največ težav nam je povzročal nepravčasen dohod vložka in tako je bil v začetku meseca odrejen dopust, v zadnjih dneh pa so bile organizirane dodatne izmene.

Delo v posameznih sektorjih je bilo prilagojeno stanju zalog v medfaznih skladiščih. Z obratovanjem linij smo imeli največ težav v sektorju Priprava in luženje, kjer linija CBL ni obratovala 132 ur, lužilni liniji SCAP in SSAP pa 195 oziroma 291 ur. Ustavljanje linij je imelo za posledico nekoliko višje specifične porabe energetskih medijev. V sektorju Valjarna – Žarilnica je bilo največ težav z obratovanjem valjavskega stroja ZRM, kjer se nam je pojavljala elektro napaka na desnem navijalniku. Napaka je sanirana le delno, zato smo imeli 36 ur nepredvidenih zastojev. Dodatni zastoji v trajanju 48 ur so onemogočili doseganje načrtovane količine na liniji CRNO. V razreznem delu nismo imeli večjih nepredvidenih zastojev, je pa bilo ob koncu meseca potrebno organizirati dodatne izmene.

Doseženi izplen HVT znaša 88 odstotkov, kar je 0,2 odstotka nad letnim načrtom, obenem pa to predstavlja v letošnjem letu najboljši rezultat. Tudi pri TVT je bil načrt presežen, saj je izplen 88,8-odstoten in je boljši za 1,8 odstotka.

Na področju Ekologije smo v tem mesecu dokončali delo na dodatni cisterni za natrijev sulfat, ki bo služila za lovljenje elektrolita v primeru razlitja večjih količin. Uspešno je bil realiziran tudi projekt »Čista proizvodnja«.

Tehnični direktor
Branko Banko, univ.dipl.inž.

POSLOVNI VTISI S KONFERENC NA DALJNEM VZHODU

Nebotičnik-uporaba nerjavnih jekel v drzni arhitekturi je pravilo.

Kolesarji.

Kitajska.

Podatki, da je Kitajska že od leta 2001 največji porabnik nerjavnih jekel in da se predvideva, da bo v letu 2010 porabila že več kot tretjino svetovne proizvodnje, da z izrazito gospodarsko rastjo in rastjo proizvodnje in porabe jekel z 75 odstotki vpliva na svetovno rast, nesporno postavljajo svetovno proizvodnjo jekla v veliko odvisnost s Kitajskimi trendi v prihajajočih letih. Nepredstavljen obseg investiranja, ki je povezan z Olimpijskimi igrami 2008 v Pekingu in Svetovno razstavo leta 2010 v Šanghaju, ter splošnim gospodarskim razvojem ob dejstvu, da gre za trg z 1,2 mlrd. prebivalcev, zagotavlja Kitajski posebno mesto v svetovnem gospodarstvu.

Z direktorjem prodaje g. Bogdanom Ravnikom sva se v mesecu maju udeležila dveh konferenc. Letnega srečanja ISSF v Seulu Južna Koreja in Metal Bulletinove Far East Iron & Steel konference. Optimizem glede nadaljnjih rasti, ugodnih cenovnih razmerij med prodajnimi in nabavnimi cenami ter spoznanje, da jeklo ostaja tudi najbolj uporabljen material v prihodnosti, so se mešali z vprašanji, ali ne bodo pomanjkanje surovin, energije, logistične in ekološke težave ustavili te rasti. Realna so pričakovanja, da se bodo v prihodnje obrnili tokovi. Nove zmogljivosti (Kitajska) in konkurenčne prednosti določenih držav zaradi surovin, ekologije, energije in cenejših delovnih sil (Brazilija, Južna Afrika, Indija, Rusija, Ukrajina) bodo spremenile svetovne prodajno nabavne tokove. Veliko število udeležencev (800 !!) dokazuje veličino in rast kitajskega trga. V obilici stikov sva dobila potrditev, da je strateška usmeritev Acronija v programa debele nerjavne pločevine in gotove elektropločevine pravilna. Na trgu Daljnega vzhoda je prisotno močno povpraševanje in izrazit trend povečevanja porabe v prihodnjih letih. Zavedati pa se je potrebno dejstva, da gre za izredno zahteven trg: oddaljenost, kakovost, dobavni roki, poprodajni servis in to, da je vstop na trg povezan z visokimi vstopnimi stroški.

Na osnovi povečanih zmogljivosti v proizvodnji dinamo pločevine in odločitve, da gremo v novo linijo za toplotno obdelavo debele pločevine, bomo v letu 2005 začeli z resnimi prodajnimi aktivnostmi na navedenih programih. Obilica informacij, osebni vtisi in veliko novih stikov so zagotovilo, da je bila dolga pot uspešna.

Ljubo Osovnikar

Novice - kakšne so?

Je prenova Novic uspela? Sodeč po komentarjih naključnih sogovornikov je.

Muharem Kadirić, PC Hladna predelava

Lepše in boljše so kot prej. Fotografije so dobre, besedila tudi.

Aljoša Močnik, Tehnična kontrola

Nekoliko lepše so kot prej.

Silva Pintar, R&R

Malo drugačna oblika je. Boljše se mi zdijo.

Branko Zupan, Kemija

Na hitro sem jih preletel, ker nimam veliko časa. Mislím, da so dobre. Nobenih pripomb nimam.

Marjan Mencinger, Tehnična kontrola

Oblíka je lepa. Včasih so potrebne kakšne spremembe, da stvar ne postane preveč dolgočasna, zato je prav, da se je uredniški odbor tako odločil.

Teja Casagrande, Prodaja

Boljše so.

Sabina Šabič, Računovodstvo

Zelo dobre so, bolj pregledne.

Hasan Jakupović, PC PDP

Malo drugačne so kot prej.

Branko Banko, Uprava

Boljše so, oblika je sodobnejša, bolj so pregledne. S to odločitvijo smo naredili korak naprej.

Jana Erzar Medič, Računovodstvo

Privlačne so na oko in bolj pregledne, fotografije so lepe. Vsestransko so zanimive, tako glede podjetja, kot tudi ostalega. Meni se zdijo zelo v redu.

Janez Novak, Nabava

Na splošno so v redu. Želel bi si le več prispevkov s športnega področja.

Mirko Mrdža, PC PDP

Časopis je dober, razlike pa nisem opazil.

Vojko Smolej, PC Vroča predelava

Oblíka in vsebina - oboje je dobro. Prav je, da je v njih vsega po malem, tudi humor. Ljudje radi preberejo še kaj drugega, ne samo o podjetju. Sam pogrešam več prispevkov s področja metalurgije, kdo so naši konkurenti, predstavitve podobnih podjetij, s kom se lahko primerjamo.

Bogdan Stavrov, pc Vroča predelava

Lepe so.

Goran Hristov, PC PDP

Videz je spremenjen. Malo lepše so.

Je tudi vaše mnenje takšno? Napišite ga na list papirja ali pošljite po elektronski pošti (Imarkez@acroni.si). Nekoga čaka presenečenje.

JUBILANTI DELA

10 LET:

ZDENKA POLDA

Finance

BRANKA MODIČ ŠMIT

Informatika

20 LET:

DAMJAN LINDIČ

PC Pred.deb.pl.

30 LET:

NESIB TRAKO

VP jeklarna

ESAD ČAMDŽIČ

PC Pred.deb.pl.

MIRZET HUSKIČ

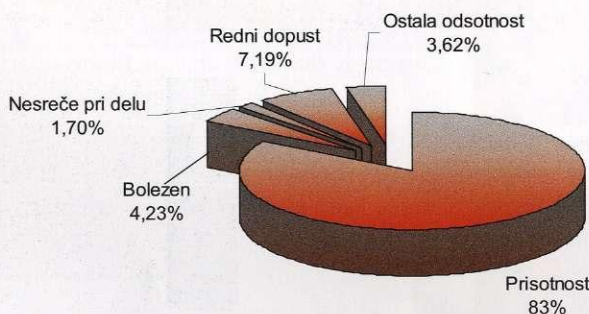
PC Pred.deb.pl.

JOSIF BOGATINOV

Tehnične storitve

Iskrene čestitke!

odsotnost

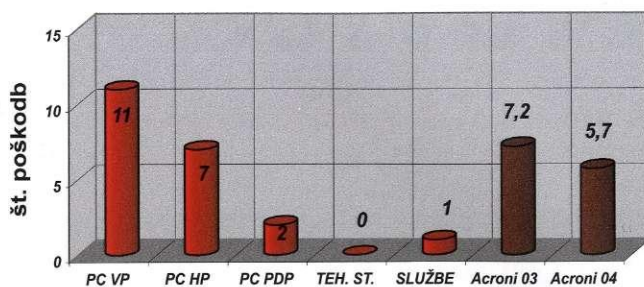
V maju 2004 je bila odsotnost z dela za dva odstotka nižja kot lani v istem obdobju. Zaradi bolezni in poškodb pri delu je bila odsotnost enaka, manj pa je bilo ostale odsotnosti.

Ivanka Mavri

GIBANJE POŠKODB PRI DELU

V mesecu **maju 2004** se je pripetilo **21 poškodb pri delu**. Poškodovani so bili zaradi posledic teh poškodb in posledic poškodb v preteklosti **odsotni z dela 477 delovnih dni**, to je dobrih **23 delovnih dni na poškodbo**.

ŠTEVILO POŠKODB PO ENOTAH

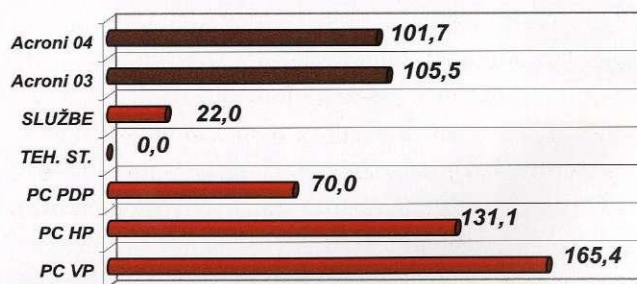
opomba: stevilo v stolpcih Acroni pomnoži z 10

V mesecu **maju 2004** so se pripetile **2 poškodbe pri delu manj** v primerjavi z **majem 2003**. Trend padanja št. poškodb v Acroniju se tako nadaljuje.

mesec	PCVP	PC HP	PC PDP	TEH.ST.	SLUŽBE
maj 2003	8	7	7	0	0
maj 2004	11	6	2	0	1

POGOSTOST-F2

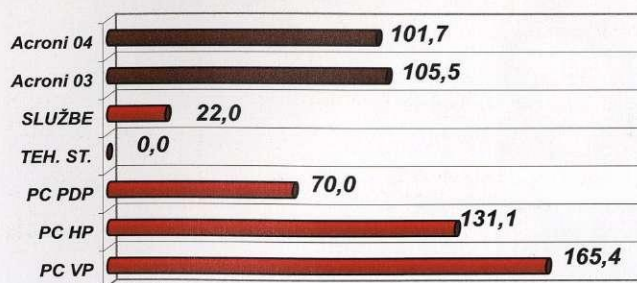
(število poškodb/milijon proizvodnih ur)

Pogostost na nivoju Acronija v primerjavi z majem 2003 je nižja. V tekočem mesecu pa je največja v PC Vroča predelava, sledi ji PC Hladna predelava, PC predelava debele pločevine ter v službah. V Tehničnih storitvah ni bilo poškodb.

POGOSTOST-F2

(število poškodb/milijon proizvodnih ur)

Zaradi bolovanja delavcev, ki so se poškodovali v prejšnjih mesecih, je resnost največja v Tehničnih storitvah, sledi ji PV Vroča predelava, PC Hladna predelava, PC PDP, ter službe.

Franc Pintar

NA EKSKURZIJI ŠTUDENTI STROJNE FAKULTETE

Vsako leto obišče Acroni mnogo različnih skupin. Obiščejo nas pomembne delegacije na državni ravni, razna društva, predstavniki tujih podjetij in podobno. Najpogosteje prihajajo na ekskurzije osnovnošolci in srednješolci ter študenti. Nekatere ustanove so med stalnimi gosti, saj k nam pripeljejo učence ali študente vsako leto. Mednje sodijo tudi študentje in profesorji strojne fakultete iz ljubljanske univerze, ki so nam poslali prijazno pismo in fotografijo:

Tako kot sem obljubil, vam pošiljam skupinsko fotografijo izpred Acronija in še nekaj ostalih. Strokovne ekskurzije se je udeležilo 49 študentov, profesor (doc. dr. Jožef Pezdirnik) in jaz. Splošen vtis študentov je bil zelo dober. Bili so navdušeni tako s predstavitvijo družbe (g. tehnični direktor) in v nadaljevanju z ogledom vroče in hladne valjarne. Presenečeni so bili nad gostoljubnostjo (sprejem, vodenje, kosilo ...).

Mislim, da taka ekskurzija veliko pripomore k strokovnosti in širši razgledanosti. Obenem pa je tudi dobra popotnica za zbiranje moči pri zaključevanju študija in iskanju zaposlitve.

Hvala!

Lep pozdrav, Franc Majdič

ново jeklo za železniške tirnice

Prva jeklena železniška proga na svetu je bila položena na postaji Derby v Angliji, v letu 1857. Metalurška struktura tirnic je bila pravzaprav enaka, kot je struktura jekel, ki se za tirnice uporabljajo tudi danes. Perlitno strukturo, ki je v jeklu prisotna, sestavljata sorazmerno mehak ferit in trd ter krhek železov karbid, ki mu pravimo cementit in ima obliko približno paralelnih ploščic. S trdimi karbidi dosežemo dobro odpornost proti obrabi, ferit pa zagotavlja določeno stopnjo žilavosti.

Prečni
prez
tirnice

Mikrostruktura perlitnega jekla za tirnice. Na barvno poudarjeni sliki je cementit svetlo modre barve in ferit črne barve.

Razvoj jekla za tirnice je v zadnjih 140 letih potekal le v smeri izboljšanja nekaterih značilnosti osnovne strukture:

- kemična sestava je izredno točna, z ogljikom in manganom v optimalnem razmerju,
- elementi, ki lahko povzročajo krhkost kot so žveplo, fosfor, dušik in vodik so nadzorovani in v zelo nizkih deležih,
- jeklo je veliko bolj "čisto", z manj vključki, ki povzročajo koncentracijo napetosti in nastajajo med izdelavo jekla.

Prvi angleški standard za izdelavo jeklenih tirnic je bil BS 11 in je bil izdan leta 1903. Standard je predpisoval minimalno natezno trdnost 618 N/mm^2 . Zanimivo je, da so bili kar štirje od prvih enajstih angleških standardov napisani za tirnice in železniške proge, kar

kaže na pomembnost industrijskega razvoja ob prelomu stoletja. Od takrat je bilo izdanih dvanajst novih izdaj standarda. Zahteve trdnosti so danes 710 N/mm^2 za "običajne" vrste jekel in 880 N/mm^2 za tako imenovane "obrabno odporne" vrste jekel.

Tirnice z visoko trdnostjo

V zadnjih dvajsetih letih se je trdnost jekel neprestano povečevala, predvsem zaradi zadovoljitve potreb po velikih osnih obremenitvah - na okoli 1300 do 1400 N/mm^2 . Uporaba teh vrst jekla narašča predvsem na evropskih železnicah. Jekla z visoko trdnostjo so proizvedena na način, ki zmanjšuje razdaljo med posameznimi perlitnimi lamelami.

Potreba po novem jeklu za tirnice

Tirnice ne samo, da se obrabljajo, ampak tudi pokajo. Njihova naravna žilavost je nizka, ker so v jeklu prisotne krhke karbidne faze. Razpoka se lahko pojavi že pri manjšem pojavu koncentracije napetosti znotraj tirnice ali na površini, kot rezultat obdelave ali naknadne poškodbe površine. V evropskem železniškem omrežju je vsako leto skoraj 4000 prelomov tirnic. Ti so dokaj nevarni, vendar jih danes z modernim sistemom signalizacije in natančnimi pregledi proge večino odkrijemo. Prelomi povzročajo visoke stroške menjave in lahko predstavljajo veliko motnjo za omrežje.

Ker so bila perlitna jekla razvita že do meja svojih zmožnosti, se je pojavila potreba po popolnoma novi vrsti jekla.

Nizkoogljično bainitno jeklo

Pri pravilni izbiri legirnih elementov in hitrosti ohlajanja, dobimo bainitno strukturo. To strukturo, podobno kot perlit, sestavljata ferit in karbidi, vendar je ferit v tem primeru soodvisen z visoko temperaturno avstenitno fazo, iz katere je nastal.

Mikrostruktura bainitnega jekla za tirnice

Jeklu so dodani legirni elementi, ki preprečujejo nastanek karbidov. Tako nastane zelo fin medmrežni film avstenita, ki je ujet med feritne ploščice. Strukturo tvori nizkoogljično bainit, ki ne vsebuje karbidov in nekaj zadržanega avstenita.

To novo nizkoogljično bainitno jeklo je že patentirano.

Lastnosti nove vrste jekla

Pri izdelavi prvih poskusnih šarž je bilo predvideno, da bodo mehanske lastnosti primerljive z mehanskimi lastnostmi tradicionalno toplotno obdelanih tirnic. Z novim jeklom pa je bilo dosežena nepričakovana visoka žilavost materiala. Žilavost materiala novega jekla je veliko boljša v temperaturnem področju od -60 do 1000°C . Pri nizkih temperaturah, kjer je možnost pokanja tirnic največja, so pri 00°C lastnosti primerjalno boljše za faktor 5 proti 1. Izboljšanje žilavosti močno poveča velikost dopustnih napak na materialu, ki je v obratovanju - do 2,7-krat, kar omogoča lažje odkrivanje napak in kontrolirano menjavo tirnic.

Ob primerljivi trdoti, bainitno jeklo v laboratoriju kaže manjšo obrabo, za faktor 4 proti 1. Pri kompleksnih pogojih na progi je ta vrednost le malenkost nižja. Laboratorijski testi nakazujejo tudi prednosti zaradi manjše obrabe koles.

Nova vrsta jekla pomeni izboljšanje v smislu daljše življenjske dobe, zmanjšanja vzdrževanja, povečanja varnosti in preprečevanja pokanja tirnic.

Alenka Kosmač

sindikalne novice

KRATKA INFORMACIJA O POTSKU STEČAJNEGA POSTOPKA DRUŽBE CPK

Bivše delavce tega podjetja predvsem zanima, kdaj bo prišlo do poplčila njihovih terjatev. Odgovor smo dobili od stečajnega upravitelja, g. Mihaela BAKOVNIKA, katerega povzetek objavljamo.

Za najvrednejšo nepremičnino, objekt KOVIN, je bila meseca marca podpisana prodajna pogodba. Plačilo kupnine se pričakuje do konca meseca maja. Če se bo pogodbeni stranka držala dogovora in kupnino plačala v dogovorjenem roku, bo možno v mesecu juniju stečajnemu senatu podati predlog za glavno delitev stečajne mase. Narok za delitev bo po predhodnem obvestilu v Uradnem listu RS predvidoma v mesecu septembru. V kolikor pa se plačilo kupnine zavleče, se bo zavlekel tudi predlog delitve stečajne mase, saj kupnina za objekt KOVIN predstavlja največji delež oblikovanja stečajne mase.

SKEI – Konferenca podružnic -
lokacija Jesenice

POVIŠANJE PLAČ - NOVA KOLEKTIVNA POGODBA DEJAVNOSTI

V četrtek, 3. junija 2004, je bila podpisana posebna kolektivna pogodba naše dejavnosti, ki ureja vsebino izplačila plač v letošnjem letu. Vsak delavec bo dobil enako povišanje bruto plače od maja do decembra 2004 v višini 54.000 tolarjev, pri čemer ni pomembno, kakšna je izhodiščna plača po KPD in kakšna je osnovna plača oz. cela plača delavca pred povišanjem.

Tako se povišajo vse plače:

- za maj, junij in julij za 4.000 tolarjev
- za avgust, september in oktober za dodatnih 4.000 tolarjev (skupaj 8.000 tolarjev)
- za november in december za dodatnih 1.000 tolarjev (skupaj 9.000 tolarjev).

Navedeni zneski so minimalni standardi, ki jih mora upoštevati in izvajati vsak delodajalec in se zato o tej zadevi ni potrebno pogajati na podjetniški ravni.

Začela se bo pripravljati nova kolektivna pogodba dejavnosti, najprej na mešani strokovni skupini delodajalcev in sindikatov, katere naloga je, da pripravi skupen predlog za kolektivno pogajanje. Ta nova kolektivna pogodba pa bo seveda vsebovala tudi plačni sistem in povišanje plač za leto 2005. Če bodo stranke kolektivne pogodbe dejavnosti ugotovile, da do 1. januarja 2005, ko se začne učinek odpovedi sedanje KPD, ne bo možno sprejeti nove KPD, se lahko uporaba odpovedane KPD podaljša najdlje do 30. 6. 2005.

V imenu vodstva sindikatov kovinske in predelovalne industrije se zahvaljujemo vsem, ki so kakorkoli prispevali k izidu v kolektivnih pogajanjih in v stavkovnem gibanju. Od tistih delavcev, ki še niso člani sindikata, pa pričakujemo razmislek in odločitve, da se bodo včlanili v sindikat. Jasno je, da brez organiziranega sindikata ne bi dosegli takšnega izida v pogajanjih.

Sindikat družbe ACRONI NEODVISNOST
Predsednica Sonja Cuznar
SKEI – Podružnica ACRONI
Predsednik Janez Vilman

SODELOVANJE DELAVCEV PRI UPRAVLJANJU - IZVOLITEV SVETA DELAVCEV

Pobudo za izvolitev sveta delavcev v podjetju dajo sindikati ali z zakonom določeno število zaposlenih. Ko gre za prvo izvolitev, imajo sindikati pravico sklicati zборе delavcev. Zaposleni na zboriščih delavcev sprejmejo odločitev o oblikovanju sveta delavcev,

izvolijo volilno komisijo ter določijo datum volitev, upoštevajoč čas za vse predhodne postopke.

Prvi pomembni sklepi in odločitve so torej sprejete na zboriščih delavcev, ki se skličejo med delovnim časom v dogovoru z direktorjem družbe. Odločitve so sprejete, če zanje glasuje večina delavcev z aktivno volilno pravico. Z odločitvijo o ustanovitvi sveta delavcev si zaposleni odpirajo možnost sodelovanja pri upravljanju podjetja. Za zборе delavcev pa je potrebno imeti že izdelane predloge kandidatov za člane volilne komisije. Predlog za člane komisije ima pravico podati vsak delavec in v podjetju zastopani sindikati. Predlagani kandidati za volilno komisijo se morajo s kandidaturo strinjati, kar dokazujejo s podpisom soglasja. Vloga volilne komisije je izredno pomembna, saj vodi vse nadaljnje kandidacijske in volilne postopke ter po potrebi imenuje volilne odbore.

Nadaljnji postopek je kandidiranje za člane sveta delavcev, ki lahko poteka na dveh ravneh. Kandidate lahko predlaga skupina najmanj 50-ih delavcev, ki morajo k predlogu predložiti svoje podpise ter soglasje kandidata. Predlog kandidatov pa imajo pravico podati tudi sindikati v podjetju. Vsi predlogi kandidatov morajo biti naslovljeni na volilno komisijo, ta pa v skladu z zakonom vodi nadaljnje postopke z upoštevanjem rokov za posamezno opravilo.

Na kratko še o volitvah. Volitve morajo biti organizirane tako, da je zagotovljena tajnost glasovanja, v primernem prostoru, dostopnem zaposlenim. Po končanem glasovanju komisija izda sklep o veljavnosti volitev ter razglasi rezultate. Zaradi nepravilnosti pri izvedbi ali premajhne udeležbe zaposlenih z volilno pravico komisija lahko volitve razglasi za neveljavne. V tem primeru je ponovne volitve možno izvesti po preteku 6-ih mesecev.

Za oba sindikata v družbi Acroni je pobuda zaposlenim za izvolitev sveta delavcev ena od kratkoročnih nalog. Poleg same pobude prevzemata odgovornost za pripravo vse potrebne dokumentacije, organizacijo in izvedbo postopkov. Upamo, da vloženo delo v priprave ne bo zaman in da se boste zaposleni na zboriščih delavcev odločili za izvolitev sveta delavcev, predlagali primerne kandidate in se udeležili volitev.

V prvem prispevku v mesecu marcu ste se lahko seznanili s prednostmi in pristojnostmi sveta delavcev, ki lahko s kakovostnim delom vpliva na nekatere pomembne odločitve vodstva podjetja. Pomembno pa je tudi sodelovanje s sindikati v podjetju, saj morata oba delati v interesu zaposlenih, čeprav imata vsak svoje področje delovanja.

V naslednjem prispevku bomo pripravili osnutek programa izvedbe sklica zborov delavcev.

SKEI – Podružnica ACRONI
Predsednik JANEZ VILMAN

Sindikat družbe ACRONI NEODVISNOST
Predsednica SONJA CUZNAR

KASARNA NA STARI SAVI KOT ENA NAJSTAREJŠIH OHRANJENIH ZGRADB SKUPNIH DELAVSKIH STANOVANJ NA SLOVENSKEM

Kasarna na Stari Savi dobiva končno podobo. Del prostorov bo uporabljal Gornjesavski muzej, v katerih predstavil delavsko stanovanje, večnamenski prostor pa bo namenjen za multimedijske predstavitve. Predvidoma v naslednjem letu bodo muzealci tu dobili še arhivske prostore. Večji del stavbe pa bo zasedla jeseniška glasbena šola in baletniki.

Glede na razpoložljive vire ni možno natančno določiti časa izgradnje kasarne. Na Valvasorjevi upodobitvi Stare Save je še ni, v Franciscejskem katastru iz leta 1826 pa je že vrisan njen še danes značilni tloris v obliki črke T in je omenjeno, da gre za stanovanjsko poslopje s hišno št. 12 v lasti fužinarja Leopolda Ruarda. V Reambulančnem katastru iz leta 1868 nosi kot stanovanjska hiša številke 5, 6 in 7. V času Viktorja Ruarda je delavstvo v tem poslopju, ki ga je zgradilo podjetje, živelo brezplačno. Konzervatorji sklepajo, da je bila stavba grajena postopno in to tako, da je bil prvotnemu prečnemu južnemu traktu kasneje prizidan severni trakt.

Po ohranjenem načrtu (Arhiv KID šk. 14, mapa 729) iz 2. polovice 19. stoletja je bilo v njej 36 prostorov. Po katastru poslopj iz obdobja od 1912 do 1921 (arhiv KID, mapa 242) je bilo v kasarni opredeljenih 13 sob in 4 kamre, 8 kuhinj, 3 veže in 3 kleti. V Opisu in cenitvah stanovanjskih hiš (Arhiv Personal KID, mapa 141) iz let 1927 in 1928 je zapisano, da hiše pod št. 5, 6 in 7 tvorijo eno samo, skupno masivno zidano enonadstropno poslopje pod eno samo streho. Na podstrešju h. št. 7 je eno stanovanje. Kvadratura tlorisov pa je 262,8; 249,4 in 148,48 m² (skupaj 660,68).

Nekako sredi tridesetih let 20. stoletja dobi kasarna z uvedbo imen cest in ulic naslov Ruardov trg 4, z nemško okupacijo se spremeni v Goering Stasse 37, po 2. svetovni vojni pa zadrži naslov Prešernova 46.

Po ustnih virih so v kasarni živeli železarski delavci vse od začetka KID (Kranjske industrijske družbe), oziroma je bila stavba zgrajena za delavstvo pri plavžih že za časa Bucellenija, najpogostejše pa se njeno ime povezuje z bivanjem Napoleonovih vojakov pri nas. A zanimivo je tudi to, da jo nekdanji stanovalci imenujejo kasarna. Najstarejša informatorka, Frančiška Gluhar, rojena l. 1902, mi je povedala, da je leta 1917 v kasarni živelo 19 družin (med njimi s priimki Erzar, Gluhar, Žen, Zaveljcina, Ravnik, Torkar) in da so največkrat imele po dve gospodinjii eno kuhinjo (v njej vsaka svoj zidan

štedilnik) in eno sobo. Potem pa so bili prostori predeljeni tako, da je imela vsaka svojo kuhinjo. Ob smrti očeta, tovarniškega delavca, se je morala družina izseliti. V že omenjenem načrtu iz 19. stoletja so bili verjetno naknadno zapisani priimki strank: Bregant, Gabriel, Raunik, Zundrič, Rožič, Kneht, Torkar, Branke, Gajner in Klemenc. Iz popisov popravil stanovanjskih hiš iz l. 1936-37 (Arhiv KID šk.74, mapa 35) je razvidno, da je vpisanih 14 strank (Rogelj, Markelj, Ahac, Bručan, Kokalj, Šavnik, 7 samcev, Žen, Slamnik, Erzar, Ambrožič, Ravnik, Gluhar in Talar), ki so imele po tri eno skupno stranišče, da imajo razen dveh z dvema sobama eno sobo in kuhinjo ter del kleti, da je imelo 7 strank tudi shrambo, da je bilo skupno število stanovalcev 64, da sta imeli 2 družini 2 člana, 1 je štela 3, 3 po 4 člane, 4 so imele 5 članov in 1 po 6 in 9 članov oziroma je v povprečju imela družina 4,5 članov.

Leta 1949 je bilo v kartoteko za zgradbe in za stanovanja (v hrambi Zgodovinskega arhiva Ljubljana, enota za

Gorenjsko pod MLO Jesenice 233/XXXI) za kasarno zapisano, da je stavba samostojna, dvoriščna, s kletjo, s podstrešjem in s tlorisno površino 1060 kv. metrov ter da je bila zgrajena leta 1730. Po istem viru je bilo v kasarni od 17-ih stanovanjskih enot 11 enosobnih, 4 dvosobna, 1 soba s skupnimi ležišči za samske delavce in 1 samska soba. Lastnik

Pogled na še naseljeno kasarno.

stanovanjske stavbe je bila država, njen upravni organ pa komunalni oddelek Železarne Jesenice. Mesečni bruto dohodek od stanovanj je znašal 1870 din. Najemniki so bili Noč L., Slamnik A., Ravnik Š., Gluhar A., Žen V., Šavnik A., Biček Š., Ahac F., Bergant F., Markelj R., Rogelj A., Šavnik J., Klemenc Z., Hočevvar J., Šavnik P. in Kofol L. Najemnina je znašala 70 din za enosobna stanovanja (razen v 1 primeru, ko je bila 100 din) ter 160, 150 in 120 za dvosobna stanovanja. Samski delavci so za ležišče plačevali po 60 din, podnajemnici- delavki v podstrešnem stanovanju pa 150 din. Glede poklicne strukture so bili vsi družinski očetje delavci razen enega nameščenca, matere pa gospodinjje. Družine so bile v povprečju še vedno 4-članske. Stanovanja pa so merila od 27 do 39 m² (enosobna) in 37, 42, 49 ter 50 m² (dvosobna). Sobe so v povprečju merile 21, kuhinje pa 12 m², tako da je na posameznika prišlo 9,3 m² (ob skupnem številu 63-ih stanovalcev). Sobe so bile takrat opredeljene kot svetle in suhe v 5-ih primerih, kot svetle in vlažne v 6-ih, kot temne in suhe v 4-ih primerih in kot temne in vlažne v 6-ih primerih. 15 strank je hranilo

premog v skupni kolnici, dve pa v drvarnici, 6 strank se je ogrevalo z nepremičnimi pečmi, ostale le z zidanimi štedilniki. 4 stranke pa so k stanovanju imele všteto tudi malo shrambo.

Da pričujoči zapis ne bo izzvenel preveč suhoparno, naj na kratko omenim nekaj vsebin s terenskih zapisov, ki so nastali v pogovorih z nekdanjimi stanovalkami in se jim na tem mestu zahvaljujem ter hkrati naprošam vse ostale, ki so v kasarni živeli pred več kot 50-imi leti ali kasneje, da pokličejo v muzej (tel. 5833500 ali 5833504), saj še vedno zbiram podatke, fotografije in tudi predmete, ki se nanašajo na življenje in bivanje v kasarni, ker v obnovljeni stavbi pripravljamo muzejski prikaz oz. rekonstrukcijo nekdanjega delavskega stanovanja in kasneje tudi razstavo.

Elektriko so imeli napeljano od leta 1919. V kuhinjah je gorela luč po cel dan. Po 2. sv. vojni, ko so jo plačevali pavšal, so se tudi že gredli na elektriko. Prej so povečini kurili z žaganjem in ostanki drv, ki so jih šli iskat k bližnji žagi. Kasneje so v tovarni dobivali po 300 kg premoga in dva kubika drv. V sobah se v glavnem ni kurilo ali pa v gašperčku na žaganje. Nasproti kasarne so v opekarni imeli skupno peč za peko kruha. Po tri ali štiri so pekle vsaka po devet hlebov. Pozneje so kruh zamesile in tudi z vozičkom peljale peči k Vidicu ali k Petaču.

Vodo so dobivale iz okroglega kamnitega korita pri cerkvi, v katerem je menda še prej graščak oz. Ruard hranil mast in zaseko. Že pred vojno so stranke same kopale jarke, da so dobile vodo do vež. Najprej je bila speljana v pritličje in kasneje v nadstropje, tako da so imele po štiri stranke en lijak. Pravega odtoka niso imeli nikoli, zato so pomije in umazano vodo nosili v Savo. Tudi pralnica s tremi kotli je bila zgrajena po 2. sv. vojni v stavbi nasproti kasarne, prej so perilo kuhale doma, splakovale pa v bližnjih rakah. Perilo so sušile zunaj na dvorišču. Ko pa je bila dograjena pražarna, so morale pazit, kdaj so spustili prah, da so perilo hitro pospravile. Drugače je bil od prahu tak, da so ga morale še enkrat kuhat. Tudi lesena stranišča na štrbunk so bila skupna dva v zadnji veži ali po eden oz. dva v nadstropju. Ribali so ga, da je bil kar bel. Drvarnice so imeli postavljene ob rakah in ob zadnji prečni zunanji steni (za 4. vhod), nekatere stranke iz 2. in 3. vhoda pa so jih uredile kar v

veži. Tla so bila prekrita z lesenimi deskami in so jih ribale vsak petek z vročo vodo in sodo. Prostore so belili največkrat na zeleno ali rumeno, vrh sten zarisali bel ris, spodaj pa barvane podlage "porodlali" z valjčkom vzorčasto prekrili. Stene sob pa so popleskali še z "muštrom" in tako odtisnili vzorce večjih rož.

Pred vsakim od štirih vhodov je bila lesena klop in prav na dvorišču se je vsaj poleti odvijalo glavno življenje. Tam so šivale, pletle ali samo klepetale. Sosede so se med sabo klicale Gluharca, Slamnca, Rogla... Čeprav so bili stanovalci tudi različnih nazorov, so se med sabo lepo razumeli. Tudi otroci s cele Stare Save so skupaj držali, a se hitro stepli s soslednjimi iz Kurje

vasi. V bližnjih gostilnah Pri Mrkot in Pri Gostinčar, ki sta bili tudi trgovine, so se očetje ob povratku s »šihta« radi ustavljali oziroma šli na en "frakelj". Pred cerkvijo ob kostanju se je ob nedeljah ustavljal občinski klicar z bobnom in razglašal novice. Savska cerkev, ki je zaprta od leta 1952, pa je bila vedno polna, saj so k maši radi zahajali tudi čez ta kriv most in skozi gozdiček v Hrenovci.

Skozi desetletja dolgo je bila, tako so mi povedali, duša cele kasarne prav duhovita mežnarca Cundrova Minca. Na kasarno so bili stanovalci zelo navezani, saj so morali v 70-ih letih, ko so stavbo praznili, Slamnikovega ata skoraj odnesti iz nje, Gluharjeva mama pa se je odselila le s težkim srcem. Dobrih 20 let nazaj so prostore namenoma demolirali in tako preprečili nadaljnje ilegalne vselitve. Z občinskim odlokom je bila stavba in celotni kompleks Stare Save razglašen za kulturni spomenik, sledila so leta obnove, ki še tečejo s sredstvi občinskega in republiškega proračuna.

Zdenka Torkar Tahir

nekoč

**Devet bratov bilo je некоč,
pipe kadili so ves dan in vso noč,
ponosno drug ob drugem so stali
in okolico pod sabo nadzorovali.**

**Seveda, to dimniki so bili jeseniški,
poznani pri nas, kot stolp je pariški.**

**A žal, tako kot vse nas,
tudi te brate povozil je čas.**

**Le eden še na tiste čase spominja
in opozarja, da na svetu vse se spreminja.
Zdaj tam ni več zaslužka za delavca,
danes drugače treba je prit do denarja.**

Franci Tušar

svečana proslavitev prvega občinskega praznika Jesenic in 85. obletnice obstoja železarne

Prvi avgust 1954 je bil dan, ko so Jesenice prvič praznovalе svoj občinski praznik. Datum ni bil izbran naključno, saj sovpada s časom oborožene vstaje proti okupatorju. Dne 1. avgusta leta 1941 so namreč pripadniki odporiškega gibanja OF z jeseniškega območja doživeli svoj ognjeni krst na Obranci, kjer je ob soočenju s sovražnikovo policijsko enoto prvič zarožljalo tudi orožje, spopad pa je terjal tudi prve žrtve.

Da je bilo proslavljanje popolno, so k temu dodali še ne najbolj okrogel jubilej obstoja Železarne Jesenice in povabili visoke goste, med njimi dva člana Izvršnega sveta FLRJ tov. Leskoška Franca in tov. Vukmanovića Svetozarja, predsednika Ljudske skupščine LRS tov. Marinka Miha ter predsednika Izvršnega sveta LRS tov. Kraigherja Borisa.

V okviru svečanosti ob slavnostnem zborovanju na športnem igrišču »Podmežakla« je predsednik LS LRS tov. Miha Marinko pred večtisočglavo množico odlikoval delovni kolektiv ŽJ z Ordenom dela I. stopnje za zasluge pri izpolnjevanju družbenih nalog v naši novi socialistični skupnosti.

Praznovanja v zadnjih dneh julija in na začetku avgusta, ki so jih spremljale tudi številne kulturne, športne in družabne prireditve, so tako ponovno pokazala visoko politično zavest, ustvarjalno sposobnost in zmogljivost delovnega ljudstva Jesenic in okolice na vseh področjih družbenega udejstvovanja.

»Dnevi ob letošnjem 1. avgustu bodo ostali lep spomin in kaži pot k novim in novim uspehom borbene skupnosti delovnega ljudstva železarskih Jesenic pod zastavo revolucionarne Partije in vodstvom našega Maršala Tita,« je še zapisano v uvodniku Železarja iz tistega časa.

Naj na koncu dodam, da so v okviru že omenjenih praznovanj slavili še 25-letnico razglasitve Jesenic za mesto, 30-letnico razvitja rdečega prapora Neodvisne delavske stranke in 75-letnico pihalne godbe Svoboda Jesenice. Dne 30. julija leta 1954 pa je bilo ob 9.00 uri dopoldne v graščini na Stari Savi slavnostno odprtje Tehniškega muzeja ŽJ.

Naslovna stran Železarja ob visokem jubileju in prvem občinskem prazniku Jesenic.

NEKAJ O DELU LOMO JESENICE

V članku o uspešnem delu LOMO (Ljudskega odbora mestne občine) Jesenice, je med drugim zapisano, da se je sprejem letošnjega (1954) družbenega plana zaradi »zapoznelih instrumentov samega plana« sicer zavlekel v mesec maj, vendar so bili kljub temu povsod doseženi lepi uspehi. Opravljena je bila reorganizacija gospodarskih organizacij – predvsem decentralizacija trgovine, tako da imamo sedaj na mestnem območju 12 samostojnih trgovskih podjetij. S pritegnitvijo zasebnih obratov v socialistični sektor pa je bilo reorganizirano tudi gostinstvo, ki po novem obsega 2 hotela, 2 restavraciji, 18 gostišč in 2 planinski postojanki. Med negospodarskimi investicijami velja omeniti dela na vodovodnih omrežjih Jesenic in Blejske Dobrave, urejanje hudournikov in ceste na Planino pod Golico ter izgradnjo zvezne ceste od gasilskega doma do bolnišnice, ki se sicer imenuje Cesta bratstva in enotnosti. Sprejeta je bila tudi ustanovitev ene stanovanjske skupnosti na območju LOMO, s čemer je bilo odpravljeno upravljanje tovarniških stanovanj s strani Železarne. Odborniki mestne občine so pooblastili Svet za gradbene in komunalne zadeve, da začne z aktivnostmi v zvezi z izgradnjo novega pokopališča na Blejski Dobravi. Prvotno izbrana lokacija na Belem polju namreč zaradi neprimerne terena ne ustreza predvideni namembnosti, nova pa je povezana z nekaterimi težavami, kot sta na primer celostna ureditev prostora in zlasti zgraditev mostu čez Savo. Dosedanje pokopališče pa naj bi po novem prešlo pod okrilje in oskrbo LOMO, tako da bi se ga sčasoma v nekaj letih lahko preuredilo v spominski park...

Zdravko Kovačič

ČLANI DRUŠTVA FINANČNIH IN RAČUNOVODSKIH DELAVCEV TOKRAT V BELI KRAJINI

Na lep majski dan smo se člani DFRD odpravili na izlet po Beli krajini. Dežela se ponaša z bogato naravno in kulturno dediščino, delček katere smo si ogledali tudi mi. Seznanili smo se s postopkom izdelave vin in jih seveda tudi poskusili. Dan smo zaključili ob zvokih harmonike visoko nad Kolpo.

Z dvema avtobusoma smo se peljali mimo Ivančne Gorice in Muljave do Žužemberka. Žužemberški grad je eden najslikovitějšíh in tipičnih srednjeveških trdnjav na Slovenskem. Grad naj bi okoli leta 1000 dal postaviti Viljem I., mož sv. Eme. Z gradom so povezane mnoge zgodbe, predvsem tragične. Prva je iz leta 1559, ko je grad zavzel Gregor, nezakonski sin Jurija Turjaškega. Zavzetje ni trajalo dolgo, napadalci so bili premagani, vrženi čez grajsko obzidje, trupla pa so pojedle divje živali. Leta 1575 pa je udomačena medvedka na grajskem dvorišču umorila Ano Turjaško. V spomin na ta tragičen dogodek so na trgu zasadili lipo, ki raste še danes.

Pot smo nadaljevali po dolini Krke mimo gradu v soteski in mimo Hudičevega turna. Stavba s tlorisom v obliki štiriperesne deteljice je bila pozidana ob koncu 17. stoletja. Služila je kot vrtni paviljon in za zabave, s čimer si je pri okoliškem prebivalstvu prislužila tudi današnje ime. Danes jo uporabljajo predvsem za turistične namene, kot tudi za poroke.

Prvi daljši postanek smo imeli v Novem mestu, kjer smo obiskali tovarniško prodajalno Laboda, nato pa v Metliki v prodajalni Beti Metlika. Glede nato, da smo bile izletnice skoraj izključno ženske, sta bila oba obiska zelo intenzivna in zanimiva.

Čez prelaz Vahta smo se spustili v Belo krajino in se okrepčali z domačo malico. Nato smo si v Adlešičih ogledali muzej domače obrti. Izdelki iz platna so življenjsko delo lastnice muzeja in so dobili več mednarodnih priznanj. Poučili smo se o izdelavi platna na starih domačih statvah in o izdelavi domačih pisanic.

V popoldanskih urah smo se ustavili v krajinskem parku Lahinja v povirju reke Nerajčica. V vasi Veliki Nerajec so nas člani Društva Krnica pogostili z domačo ajdovo potico, nam razkazali belokranjsko hišo in domačo obrt. Na ogled krajinskega parka pa so nas popeljali z lojtrnikom.

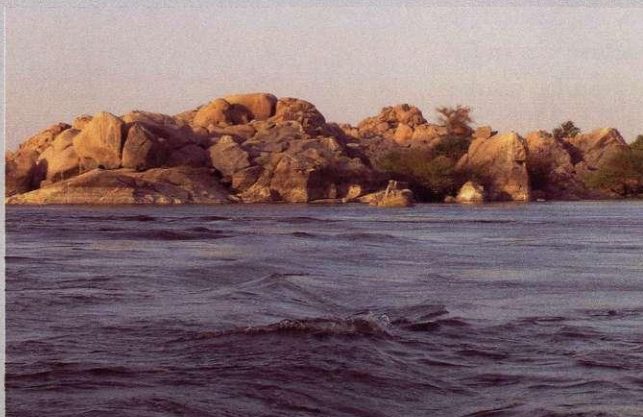
Za konec prijetnega izleta smo se ustavili še v vinski kleti v Semiču se poučili o izdelavi vin in jih seveda tudi poskusili. Večer pa smo ob zvokih harmonike in dobri jedachi zaključili visoko nad Kolpo v Dramlju.

Dora Resman

egipt - dežela faraonov

Desetega aprila se je društvu metalurških inženirjev in tehnikov uresničila želja izpred desetletja, da bi obiskali deželo ob Nilu. Že od Herodota naprej Egipt buri duhove popotnikom in še sedaj so določene stvari nerazumljive ter skrivnostne. O Egiptu smo se učili v šoli, brali knjige in gledali razne oddaje. Drugače je, če to doživiš na kraju samem. Poskušal vam bom opisati našo osemdnevno pot po tej zanimivi deželi.

Brzice Nila.

Po slabih treh urah vožnje z letalom, smo pod seboj zagledali delto Nila, ki resnično izgleda kot lotosov cvet. Povesod so naselja in polja. Pred pristankom preletimo še prostrano, dvajset milijonsko mesto Kairo, ki je dobilo ime iz arabščine (zmagoviti) in se razprostira pred delto. Večina izmed nas je prvič stopila na afriško celino.

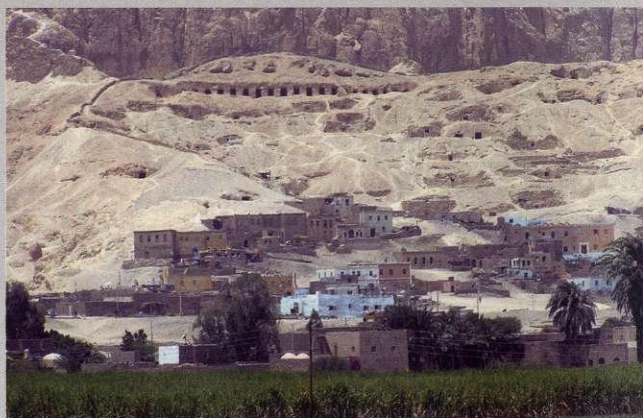
Egipt je danes republika, po površini ena največjih arabskih držav. Pred dvajset tisoč leti se je podnebje spremenilo in izginjati so začele gozdnate pokrajine. Tako je sedaj 96 odstotkov ozemlja puščava. Življenje je mogoče v pasu ob Nilu ter oazah, zato je Nil za Egipčane življenjskega pomena. Ljudje bežijo v mesta za

Egiptu ni strogih in ustaljenih prometnih pravil. Avtomobili drvijajo, hupajo, ponoči vozijo brez luči. Pešci so pravi umetniki za prečkanje ceste. Kljub temu ni veliko nesreč.

Pred letom 3100 pred našim štetjem sta bili na tem območju dve skupnosti, Spodnji Egipt v Nilovi delti in Zgornji Egipt v dolini Nila, ki je segal do današnjega Asuana. Poljedelstvo, odvisno od Nila, je večkrat v sušah povzročalo lakoto. Imeli sta vsaka svoje bogove, ki so jih povezovali z naravo in pojavi, svojo prestolnico in voditelje ter so bili med seboj sovražni. V prej omenjeni letnici je Menes združil obe deželi ter zgradil na njuni meji novo prestolnico Memfis. Mesto leži malo južneje

Bo kdo kupil spominke?

Egipčanska vas

zaposlitvijo, kar povzroča prenaseljenost. Rodovitno zemljo jim odžira gradnja cest, naselij in življenjski prostor se lahko širi le v puščavo. V treh dneh smo spoznali življenje Kaira. Kmalu smo spoznali, da v

od Kaira. Tako je nastala enotna monarhija in prva egipčanska dinastija, Menes pa se je okronal za faraona Spodnjega in Zgornjega Egipta. Pri obisku smo videli podrito mesto, manjšo sfigo in čudovit kip ležečega Ramzesa II ter nekaj kipov na prostem. Stari Egipčani so živeli na vzhodnem bregu Nila, zahodni breg pa so uporabljali za posmrtno življenje. Štiristo let pozneje so imeli uspešne osvajalske pohode v Libijo, v Nubijo in na Sinaj. Gmotno so se obogatili, zato velik razvoj pri arhitekturi. Zahodno od Memfisa smo si ogledali grobišče Saqqara, velik kompleks preprostejših grobišč (mastabe – podolgovate izbe pokrite z apnenčastimi kamni). Posebna umetnina je stopničasta Džoserjeva piramida. Tu so še svetišča in zgradbe, ki so pripadale Zgornjemu in Spodnjemu Egiptu. Malo severneje v Gizi, ki je sedaj že del Kaira, smo si ogledali tri velike piramide, ki veljajo za eno izmed sedmih čudes sveta. To so Keopsova piramida, ki je največja, ter Kefrenova in

Mikerinova. V slednjo smo tudi vstopili. Piramide so bile gladke, obložene z apnenčastimi bloki, kar lahko vidimo na vrhu srednje piramide. Pred to piramido je tudi mogočna Sfinga, (lev z glavo faraona). Veliko kamenja so od tu porabili pri gradnji mesta. Tu smo se prvič srečali s prodajalci spominčkov in gonjači kamel. Vsi ti vztrajno ponujajo izdelke ali usluge, da pridejo do bakšiša (denarja).

Sledil je ogled egiptovskega muzeja, ki ga je v 19. stoletju ustanovil francoski arheolog Mariette. V njem je razstavljeno ogromno eksponatov, tudi najznamenitejših starin na svetu iz celega Egipta, iz svetišč, grobnic, piramid in naselij. Predmeti so iz časa faraonov ter nekaj iz časa pred in po tem, ko so bili na tem prostoru Grki

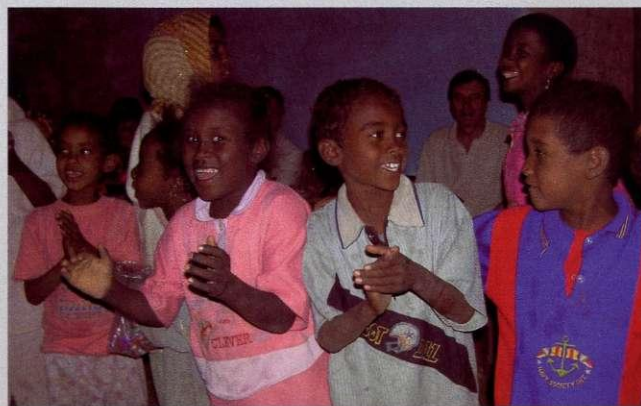

Nubijska vas.

in Rimljani. Posebno je zanimiva Tutankamonova zbirka iz grobnice s sarkofagom. Tu se šele zavemo, koliko je bilo pokradenega v samem začetku in pri različnih raziskovalcih, saj veliko stvari najdemo po evropskih mestih in v Ameriki. Zanimive so freske, kipi orodje, pisava, soba mumij, soba nakita, glinene posode, kipi božanstev. Obiskali smo papirusov inštitut, kjer so nam pokazali izdelavo papirusa, ki so jo po dolgem času zopet osvojili. Videli smo lepe slike, ki jih je bilo moč kupiti. V Egiptu imajo tudi veliko naravnih dišav. Zato smo si ogledali parfumerijo, kjer so nam predstavili različne moške in ženske parfume. Preskusili smo se v barantanju, saj smo obiskali eno največjih tržnic v Afriki – sloviti Khan el Khalili. Tu je nepopisni vrvež obiskovalcev in trgovcev, ki so kar agresivni. Na njej

Sfinga pred piramido v Gizi.

Domačini so pozdravili obiskovalce s pesmijo.

dobiš različne stvari, od spominčkov, hrane, pijače, obutve, tekstila do nakita.

Malo pred našim štetjem so za Ptolomejci Egipt osvojili Rimljani. Kmalu po nastanku krščanstva, v začetku našega štetja, so prišli v Egipt tudi kristjani, ki imajo danes močno Koptsko skupnost. Predstavljajo 7 odstotkov prebivalstva. V Kairu so izolirani v starem delu in jih spoznamo po značilnih križih. Mi smo si v tem delu ogledali cerkev el-Muallaqa posvečeno Mariji. Rečejo ji tudi viseča cerkev in je postavljena nad rimskimi vrati. Videli smo stavbo, kjer je počivala sveta družina na begu v Egipt in Ben Ezrovo sinagogo. Judov v Egiptu skoraj ni več, ker so bili izgnani ob zadnji vojni z Izraelom.

Kmalu po ustanovitvi islama so v letu 641 Egipt zavzeli Arabci. V Kairu so si utrdili mesto z obzidjem. Z razliko

Ramzesov tempelj v Abu Simbelu.

od Egiptčanov so ti mrtve pokopavali v vzhodno puščavo. Tako smo videli ogromno grobišče imenovano Mesto mrtvih. V islamskem delu smo si ogledali čudovito mošejo in medreso el-Azhar. Slovi kot najstarejša univerza na svetu. Egipt je potem šel še skozi različne oblasti in odvisnosti. Po drugi svetovni vojni je bil nekaj časa neodvisen, (Naser). Po Naserju je zavladal Sadat, ki se je odprl na zahod in ZDA. Sadat je bil ubit 1981 in smo videli spominski prostor. Sedaj vlada Egiptu predsednik Mubarak.

Nadaljevanje prihodnjič

Marjan Mencinger, foto: Aleš Lagoja

iz mirove popotne torbe

LAOS - SKRITI LEPOTEC

Azijske zgodbe še ni čisto konec. Nadaljuje se v Laosu - deželi reke Mekong, polni naravnih lepote in z bogato preteklostjo, ki so jo zaznamovale tudi mnoge dolgoletne vojne. Milijoni bombnih kraterjev nemo potrjujejo, da je Laos najbolj bombardirana država v zgodovini človeštva. Tu civilizacija oziroma vpliv Zahoda še nista pognala svojih velikih korenin, sta pa že na osvajalskem pohodu, kar je moč čutiti predvsem v najbolj turističnih krajih. Spada med deset najbolj revnih držav na svetu.

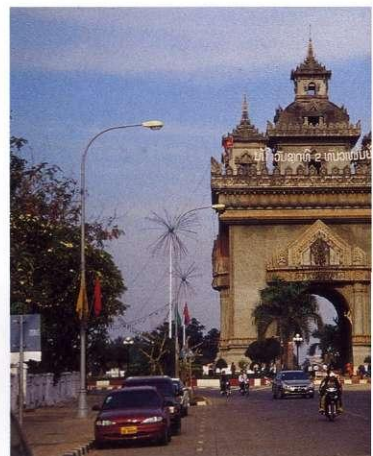
Ljudska demokratična republika Laos leži v Indokini med Kitajsko na severu, Vietnamom na vzhodu, Kambodžo na jugu ter Tajsko in Burmo na zahodu. Meri 236.800 km². Kljub temu, da je skoraj 10-krat večja od Slovenije šteje le 5 milijonov prebivalcev vključno z 68 etničnimi skupinami. 85 odstotkov prebivalcev je kmetov in največ jih živi v nižinah ob obrežjih rek. Prebivalstvo se deli v Lao Laun - nižinsko prebivalstvo, Lao Soung - visokogorsko prebivalstvo in Lao Theung - prebivalce na srednje visokih področjih. Dežela je zelena in bogata z gozdovi, sicer pa bi Laosu lahko rekli dežela reke Mekong, ki s 1865 kilometri (od skupne dolžine 4500 km) obide severni, srednji in južni del. Na severu je tudi najvišja gora Phu Bia (2820 m), na jugu pa planota Boloven (1200 m) in vrhovi do 1716 m. Je tudi dežela slonov in dežela budizma hinajena. Glavno mesto je Vientiane. Skupaj z okolico ima okoli pol milijona prebivalcev. Država, ki je preživela številne dolgoletne vojne, je bila francoska kolonija. Uspela je ohraniti svojo podobo. Ljudje so manj nasmejani, a vseeno širokega srca in toplega sprejema. Laos je dežela, kjer civilizacija oziroma vpliv Zahoda še nista pognala svojih velikih korenin, sta pa že na osvajalskem pohodu, kar je moč čutiti predvsem v najbolj turističnih krajih. Spada med deset najbolj revnih držav na svetu. Milijoni bombnih kraterjev pa pričajo, da je Laos najbolj bombardirana država v zgodovini človeštva.

V letih od 1967 do 1973 je v Laosu divjala vojna, o kateri je svet le malo vedel. Na eni strani se je bojevala laoska kraljevska vojska, ki so jo podpirali Američani, na drugi pa gverilci Pathat Lao, ki jih je podpiral komunistični severni Vietnam. V devetih letih vojne so ameriški piloti s svojimi laoskimi in tajskimi zavezniki poleteli 580.944-krat ali 50 odstotkov večkrat kot med vso vojno v Vietnamu. Bombniki so v tem času odvrgli v povprečju en tovor bomb vsakih osem minut. V devetih letih je padlo na državo dva milijona ton bomb - 10 ton na kvadratni kilometer, pol tone na vsakega prebivalca. Toda Američani so se morali umakniti iz Laosa. Zmagovite enote Phatet Laoe so 23. avgusta 1975 vkorakale v glavno mesto Vientiane in za državo se je začelo novo poglavje zgodovine.

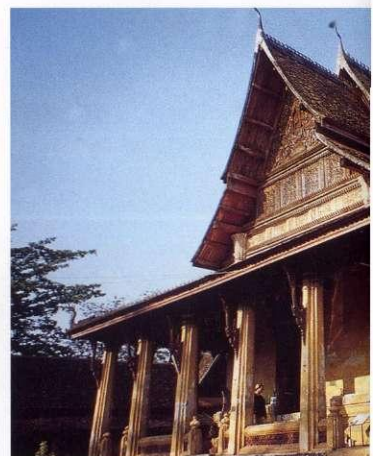
Po eni uri vožnje sem iz Hanoja priletel v Vientiane, glavno mesto Laosa. 15-dnevno vizo za 30 ameriških dolarjev sem si uredil kar na letališču. Vientiane je simpatično, kar malce zaspano najmanjše glavno mesto v jugovzhodni Aziji in leži na bregovih reke Mekong. Razlikuje se od ostalih glavnih mest po svetu, ker v njem ni nebotičnikov in stanovanjskih blokov. Glavna cesta je brez pločnikov, le ob straneh je posuta s peskom. Promet še ni pregost. Največ je »mopedov«, tuk tukov in drugih terencev zahodnih diplomatov in poslovnežev. Ljudje so drugačni. Bolj so podobni Tajcem. Turiste na cesti nenehno ustavljajo, jim nekaj prodajajo in vsiljujejo prevoze. V mestu je kar nekaj znamenitosti, ki sem si jih ogledal. Najpomembnejši je tempelj Pha That Luang ali Velika stupa, ki je tudi v državnem grbu in je hkrati simbol neodvisnosti. Patuxai je velik spomenik v stilu

Pha That Luang.

Patuxai.

Wat Si Saket.

Laoška lepota.

slavoloka zmage v Parizu, na katerega vrh vodijo stopnice in nudi čudovit razgled na mesto. Wat Pha Keo, nekdanji kraljevi tempelj, ki je spremenjen v muzej, hrani nekaj najlepših primerkov budističnih kipov. V njem je bil tudi Smaragdni Buda, kasneje pa so ga vrnili nazaj na Tajsko. Wat Si Saket tempelj je najstarejši in hrani preko 6840 podob Bude. V narodnem muzeju, je s sliko in besedo predstavljena zgodovina Laosa s poudarkom na vojnah, orožje ter pomembne državne listine in denar. Najlepše pa se je bilo zvečer uvesti v eno od mnogih restavracij na prostem ob reki Mekong, opazovati sončni zahod, jesti odlične ribe in piti enkratno in poceni laoško pivo. Pot sem nadaljeval naprej proti severu. Najprej sem se ustavil v prikupnem mestecu Vang Vieng z edinstvenim pogledom na obdajajočo pokrajino. V nižini so riževa polja, skozi katera teče reka Nam Song, nad polji se dvigujejo visoke stene, primerne za plezanje. V stenah se skrivajo številne podzemne jame. V nekaterih so tudi ribe. Pred jamami stojijo domačini in ti za 100 tolarjev ponudijo nekakšno baterijo. Jaz sem imel seveda svojo in sem se spustil v eno izmed njih. Pot je bila zelo strma. Občasno so bile narejene stopnice iz bambusovih palic. V njej je bilo zelo soparno, kakšnih posebnih kapnikov ni bilo videti in kmalu sem jo ucvrl nazaj na svetlo.

V vasici blizu Vang Vienga sem prvič poizkusil Lao Lao, najbolj priljubljeno pijačo Laožanov. Destilacija tega riževega žganja ostaja nekakšna skrivnost. Pijačo ponudijo v posebnem ritualu. Gospodar najprej kozarček pijače zlije na tla, da bi pomiril hišne duhove, nato sam spiže kozarček, potem pijačo iz istega kozarca ponudi vsakemu gostu. Gost pijače ne sme zavrtniti, saj bi s tem razjezil hišne duhove. Cena enega litra Lao Lao je smešnih 40 tolarjev.

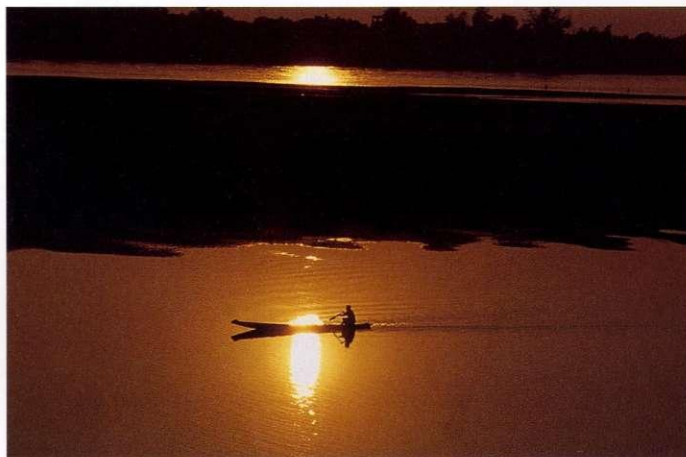
Še ena od stvari, ki jo moraš opraviti v Vang Viengu, pa je tubing. V eni izmed agencij si sposodiš traktorsko zračnico, ki te skupaj s prevozom s tuk tukom v tri kilometre oddaljeno startno mesto stane 800 tolarjev. Oblekel sem si dolge hlače, da me sonce ne bi preveč ožgalo, in se vrget v vodo. Prepustil sem se toku reke Nam Song in počasi "odplul" nazaj proti mestecu, ki se mi je zdelo najlepše od vseh, kar sem jih videl v Laosu. Žal pa ne bo dolgo tako, saj se že gradijo mnogi hoteli.

Se nadaljuje.

Miro Koder

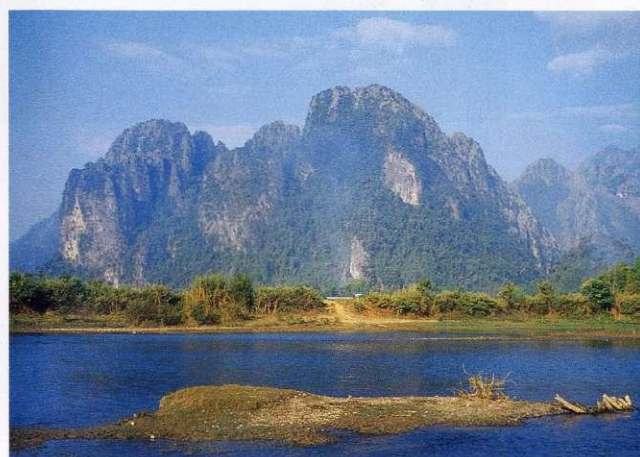
Polje v bližini Vientiana.

Vientiane - sončni zahod ob Mekongu.

Vang Vieng - stari del.

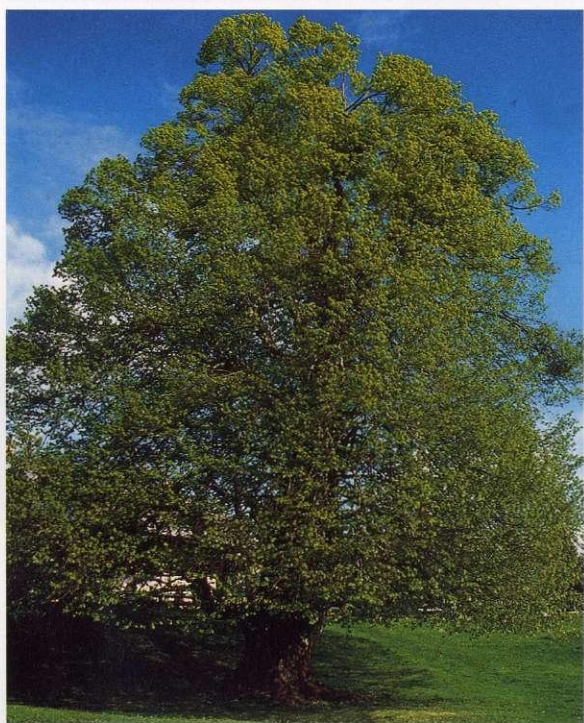
Okolica Vang Vienga.

SLOVENSKI ŽELEZARJI NA JELOVICI

Za nami je že prvi pohod slovenskih železarjev - tokrat na Jelovico. Čeprav jo imamo tik pred nosom, skriva mnogo nam neznanih lepot. Predvsem pa je Jelovica z okolico tesno povezana z železarstvom. Na 101. pohodu se je kljub slabemu vremenu zbralo lepo število železarjev, katerih zadovoljni obrazi na fotografijah vabijo, da se jim pridružimo na naslednjih pohodih.

Pogled na Karavanke.

Petsto let stara lipa.

Goška ravan.

Planota Jelovica, ki spada k visokogorskim planotam Julijskih Alp, se dviga nad Kropo in Kamno Gorico in sega do Selške in Bohinjske kotline. Sava Bohinjka se je globoko zarežala v planoto v predgorju Julijskih Alp in tako Jelovico ločila od Pokljuke. Pri oblikovanju površja je na obeh planotah sodeloval ledenik in zato tudi na Jelovici naletimo na šotna barja kot ostanke nekdanjih ledeniških jezer. Planota je tudi kraškega značaja, saj je na njej znanih okoli 100 kraških brezen. Najgloblje je brezno pri Leški planini z globino 534 m in dolžino rogov preko 5 km. Brezno se ponaša z dvoranami velikih dimenzij ter z lepim kapniškim okrasjem. V glavnem pa je planota Jelovica poraščena s smrekovim gozdom, ki ga prekinjajo goličave, planine in jase.

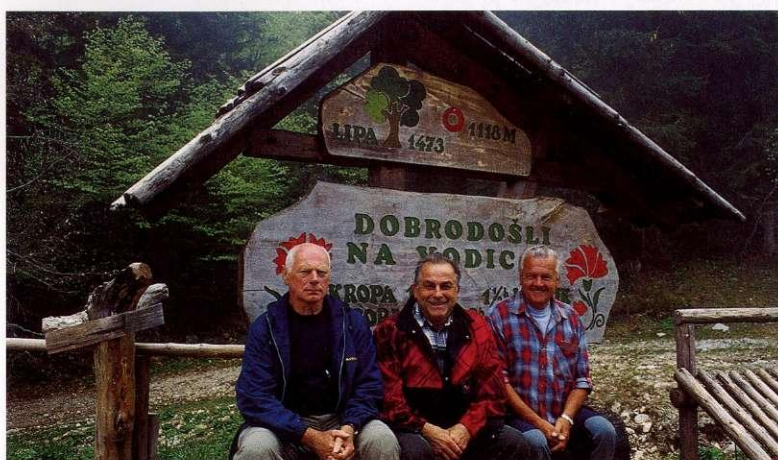
V preteklosti je Jelovica z železovo rudo in lesnim bogastvom sodelovala pri razvoju železarstva v dolinah pod njo, predvsem v Kropi na savski in v Železnikih na selški strani. Površje je še danes na gosto prevrtano od številnih jam, fužine pa so se razvile v vseh obrobni dolinah. Največje središče železarstva je nastalo v Lipniški dolini in to že v rimskih časih. Iz dobe največjega razcveta so tudi vse stare večnadstropne pozidane hiše v Kropi in Kamni Gorici. Konec 19. stoletja je fužinarstvo z razvojem modernega železarstva propadlo, ostalo delo pa se je osredotočilo na žebjarstvo in umetno kovaštvo.

Vse te zanimivosti in privlačnosti planote Jelovice so vzrok za 101. pohod slovenskih železarjev v organizaciji bivših tovarn slovenskih železarn, Plamen Kropa in Veriga Lesce na Suharno in Vodiško planino. Zbor udeležencev pohoda je bil v Kamni Gorici, v soboto, 22. maja 2004. Kljub slabi vremenski napovedi se nas je zbralo 168 pohodnikov iz vseh železarskih družb.

Najprej nas je pot vodila mimo vzpetine, ki jo domačini pozimi uporabljajo kot smučišče. Strma, stara furmanska pot nas je nato ves čas vodila skozi gozd. Prvi pogled po Gorenjski doživimo na razgledišču Suharna, 955 m, kjer se tudi oddahnemo in si nabereemo novih moči. Pot nas nato pelje mimo Malega Gregorjevca in Kocjanovke do Vodiške planine, na višini 1118 m. Na planini stoji Partizanski dom, ki mu dela senco mogočna lipa. V domu se tudi okrepčamo, saj imamo namen obiskati še 15 minut oddaljeno razgledno točko Vidikovca, s katere se v jasnih dneh vidi po vsej Gorenjski, od Jesenic pa tja do Mengša. Mi nismo imeli take sreče, saj je začelo deževati in vrniti smo se morali nazaj v Kamno Gorico. Zaključek pohoda je bil v edini vaški gostilni Mlin, kjer so nas organizatorji pogostili z enolončnico. Zaradi dežja pa je odpadel sprehod skozi vas, kjer naj bi si ogledali nekatere rojstne hiše. Kovačevo hišo z zanimivim hribom v ozadju, v Mali gasi prenovljeno Kosovo hišo, rojstno hišo Matevža Langusa, znanega slikarja iz 19. stoletja, hišo Lovra Tomana, pesnika in slovenskega domoljuba, ter Kappusovo graščino z

Mi se mamo fajn.

Vodniki.

Kamna Gorica.

reliefi mitoloških prizorov na fasadi. Od 16. stoletja naprej so v graščini stanovali lastniki fužin. Zanimivo pa je tudi daljše stopnišče, ki se vzpenja iz naselja do cerkve sv. Trojice iz sredine 17. stoletja. Na pohodu smo spoznali predvsem del Jelovice, ki se dviga nad Kropo in Kamno Gorico. Kljub nekoliko slabšemu vremenu in poraščenosti planote z gozdom, smo se naužili pogledov na Radovljiško kotlino in Karavanke. Na obrazih pohodnikov je bilo videti, da so bili zadovoljni, zato ste tudi vi vabljeni na naslednji pohod železarjev, kjer boste spoznali nove prijatelje ali pa bodo gore postale vaš zvesti prijatelj.

Tone Kelbl

POVIŠICA

(kozirija)

Že deset let na mojem plačilnem listu v rubriki plačilni razred ni nobenih razveseljivih sprememb. Zato sem se, priznati moram sicer, da je pri tem odločilno vlogo odigral nenehen pritisk domače ministrice za finančne in gospodarske zadeve, prejšnji teden ojunačil in stopil pred šefa s prošnjo za povišico. Ker sem prepričan, da pri svojem delu res dam vse od sebe, sem svojo prošnjo nesporno utemeljeval s trditvijo, da delam za tri. Šefa je seveda takoj zanimalo, kdo sta ostala dva. Ko sem mu razložil, da tega nisem mislil dobesedno, pač pa sem hotel samo poudariti, kako racionalno izkoriščam svoj delovni čas, je samo globoko zavzdihnil in dejal: »No ja, pa poglejmo. Leto ima 365 dni. Drži?« Molče sem prikimal, saj nisem vedel, kam s tem vprašanjem meri. Mislim sem pač, da hoče s tako preprostim vprašanjem samo prebiti led in začeti sproščen razgovor. Zato ga tudi nisem spomnil, da ta podatek vsako četrto leto ne drži.

»Če predpostavimo, da prespite povprečno osem ur na dan, to zneso 122 dni.«

Hotel sem ugovarjati, da to ne drži, ker me predvsem zaradi stalnih stresov na delovnem mestu muči nespečnost, pa je nadaljeval svoj monolog, kot da je na mojo prisotnost povsem pozabil.

»Povprečno šest ur porabite za prostočasne aktivnosti, to je drobna hišna opravila, rekreacijo, zabavo, gledanje televizije..., kar zneso dobrih 91 dni. Ostane jih torej le še 152. Drži?«

Na hitro sem sešteval in odšteval. V izračunu nisem odkril napake, zato za nestrinjanje nisem imel osnove. Sicer pa je bilo vprašanje tako ali tako samo retorično, saj je bilo očitno, da šefa moje mnenje sploh ne zanima.

»Ker ima leto 52 nedelj in enako število sobot, ki so dela prosti dnevi, nama ostane do polnega leta samo še 48 dni.«

S to svojo matematično logiko me je povsem razorožil in v podzavesti sem začutil, da se zadeva za mojo povišico ne razvija najbolje.

»V Sloveniji imamo 12 plačanih prazničnih dni,« je razpredal svojo naprej, »kar skrči število dni na borih 36.«

Stvar mi je vedno bolj smrdela. Nekaj sem sicer razmišljal o tem, kako je šef moč mojih argumentov povozil s svojimi argumenti moči, ugovarjati pa si vseeno nisem upal.

»Imate 35 dni dopusta,« je zvenelo bolj kot ugotovitev kot vprašanje, »torej nama ostane samo še en dan, ki ga prebijete bodisi na službenem potovanju ali pa na bolniški.«

Zmagoslavno se mi je zazrl v oči in me nedolžno vprašal:

»In kje je zdaj tista vaša delovna učinkovitost?«

Mislim, da mi ni treba razlagati, da imava po tem razgovoru doma z ženo tihi teden in da so na jedilniku samo jedi, od katerih imajo sosedovi prašiči več kot jaz.

ŠPIKOV KOT

»Kar obljubiš, to napravi!«
reče žena zadnjič mi.
A kaj, ko nimam nič v glavi,
idej pač enostavno ni.

Se preveč mi je nabralo.
TV gledam komaj kdaj.
Skoraj v stoje bi se mi spalo,
kamor stopim, direndaj!

Fuzbal glavna zdaj je tema.
Kaj briga me ta nogomet!
Se pretepa in objema,
na koncu prijatelji so spet.

Bi rad evropski bil poslanec,
ker znam na orglice igrat.
Sem pa slab parlamentarec.
Ne znam toliko ga "srat".

Pravijo: "Gre vse narobe!"
Država, podjetje in še kaj.
A če manj bi bilo zlobe,
bi imeli skoraj raj!

Vse več hinavcev je med nami.
"Glej tega lumpa, kaj počne."
A kaj počnejo oni sami,
mislijo, da se ne ve.

Škoditi skozi besedo
je hujše zlo, kakor se zdi.
Pljuvati v tujo skledo,
moralno enostavno ni!

Če ne morem pomagati,
ne bom škodil, zaprmej!
Vendar to je treba znati.
Pri sebi si napake glej!

Kaj krajšali bi si življenje,
teh nekaj preostalih dni!
Še prehitro pride nam trpljenje.
Zato usoda poskrbi.

Brigajo me opravljivci,
če zunaj lep je sončen dan!
Več so vredni moji živci,
zato grem na sonce, tja čez plan!

Boter Špik

OSAMLJENI SO HRABRI.

Špikovi prebliski

Možje imajo sposobnost koncentracije, žene v kuhinji sposobnost koncentratov.
Nobena ženska ni tako dobra, da ne bi mogla dobiti slabega moža.

Ni vsak mož, ki pomiva posodo, posodobljen.

Vse bolj se mi zdi, da me je neki psihiater hudo "zašuštral".

Paradoks je, če se imata dva rada, zakon pa razpada.

Neumnost je, če zakonca spletata gnezdo potem, ko so ptički že odleteli.

Bedarija je, če zbolíš za spolno boleznijo, kri za testiranje pa ti vzamejo iz prsta.

Bolj kot so ljudje pokvarjeni, bolj dišijo.

Najbolj modri dedci so tisti, ki jih žene pretepajo.

Računalnik naš

Računalnik naš, ki si v mreži,
posvečen bodi tvoj zaslon in
naj pridejo k nam tvoji podatki.
Zgodi se tvoja volja,
kakor na trdem disku
tako tudi na tiskalniku.
Daj nam danes naše liste
in odpusti nam naše napake,

kakor tudi mi odpuščamo tvoje
zaradi slabih programov.
Ne pusti nas dolgo čakati
in obvaruj nas vsakega virusa,
kajti tvoja je moč,
tvoje podjetje,
tvoj procesor
na vekomaj!

PLAVANJE V KOPALIŠČU UKOVA

Kopalna sezona se bo izključno zaradi vremena letos pričela 24. junija. Družba ACRONI se je tudi to sezono odločila, da zaposlenim ponudi dve možnosti koriščenja kopališča:

rekreacijsko plavanje v dopoldanskem času od 9.00 do 10.30 ure;
rekreacijsko plavanje v večernem času: ponedeljek, sreda in petek od 20.00 do 22.00 ure.
Dodatna ponudba je celodnevni obisk kopališča:

Brezplačne vstopnice tako za celodnevni obisk kot tudi rekreacijsko plavanje dobite **od ponedeljka 28. junija 2004 dalje** v sindikalni pisarni SKEI in sicer **v ponedeljek in četrtek od 8.00 do 10.00 ure.**

SKEI Slovenije
Sindikalna podružnica družbe ACRONI

NAGRADNA KRIŽANKA

1. nagrada: 5.000 tolarjev
2. nagrada: 4.000 tolarjev
3. nagrada: 3.000 tolarjev

Geslo z obarvanih polj prepišite v kupon na katerega ne pozabite napisati davčne številke ter pošljite do 10. julija 2004 po interni pošti na Uredništvo Novic ali pa na naslov SŽ ACRONI, d.o.o, C. B. Kidriča 44, 4270 Jesenice. Na kuverto pripišite "NAGRADNA KRIŽANKA". Zaposleni v Acroniju lahko rešitve oddate tudi v mnenjske skrinjice - brez ovojnic. Pri žrebanju bomo posamezniku upoštevali samo eno rešitev.

Uredništvo

POLETNA NAGRADNA IGRA

Tudi letos razpisujemo natečaj za najlepšo fotografijo na temo dopustov. Pišite nam torej, pošljite fotografije, lahko tudi v elektronski obliki na naš znani naslov (Uredništvo Novic ali lmarkez@acroni.si).

Najboljši si bo prislužil praktično nagrado, fotografijo in tekst pa bomo objavili v septembrskih Novicah.

Uredništvo

REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE

Pravilna rešitev se glasi:

**DEŽ OB SVETEM VIDU NI
JEČMENU K PRIDU.**

Izžrebani so bili:

1. nagrada: Janez Branc,
Planina pod Golico2,
4270 Jesenice;
2. nagrada: Blanka Kovačec,
Rogljeva 4, 4270 Jesenice;
3. nagrada: Alojz Kalan,
Ilirska 19, 4270 Jesenice.

Nagrade boste prejeli na blagajni Acroni. Odprta je vsak dan od 8.00 do 10.00 ure. S seboj imejte osebni dokument in davčno številko.

A red pencil with a black outline, pointing towards the bottom left corner. The pencil is oriented diagonally, with its tip pointing towards the bottom left and its eraser end towards the top right. The background is a solid red color.

rešitev nagradne križanke:

[illegible]